

Mastergradsoppgave

Mats Harsem

FFAV – Fotball for alle

Utvikling for alle?

Høgskolen i Telemark

Fakultet for allmennvitenskapelige fag

FFAV – Fotball for alle

Utvikling for alle?

Mats Harsem

Mastergrad i idrettsvitenskap
ved Høgskolen i Telemark

Høgskolen i Telemark

Football for all in Vietnam (FFAV)

Høgskolen i Telemark 2012
Fakultet for allmennvitenskapelige fag
Institutt for idretts- og friluftslivsfag
Hallvard Eikas plass
3800 Bø

<http://www.hit.no>

© 2012 Mats Harsem

Denne avhandlingen representerer 60 studiepoeng.

Takk til

Masteroppgaven har vært en lærerik prosess for meg på flere måter. Jeg har lært mye om et annet land og fått opplevelser jeg aldri vil glemme. Samtidig har jeg fått satt meg inn i Norges bistandsarbeid innenfor idrett og sosial utvikling, og prosjekter norske organisasjoner jobber med.

Jeg vil med dette takke de som har gjort det mulig for meg å gjennomføre oppgaven.

Tusen takk til Anders Krystad og Nguyen Hoang Phuong som ga meg muligheten til å reise til Vietnam og studere prosjektet.

Takk til Hans Kristian Hognestad for god veiledning og tålmodighet ved oppgaven.

Jeg vil også takke min reisepartner Vegar Weholt for en fin tur og godt feltarbeid.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Takk til	1
1.0 Forord	5
1.1 Ankomst Vietnam	6
2.0 Innledning.....	9
2.1 Vietnams historie.....	11
2.2 Fotball i Vietnam.....	14
3.0 Football for all in Vietnam	15
4.0 Idrett, bistand og utviklingsforskning	17
5.0 Partnere i Vietnam og i Norge.....	25
5.1 Norges Fotballforbund	26
5.2 NORAD.....	27
5.3 Norges Idrettsforbund	29
5.4 Fredskorpset	29
5.5 Kirkens Nødhjelp	30
5.6 Norsk Folkehjelp	31
5.7 UNICEF	31
5.8 Norway Cup	32
5.9 Plan.....	34
5.10 Kicking AIDS OUT	34
6.0 Instruktørkurs	36
6.1 Life Skills	40
6.2 Funksjonshemmede	42
7.0 Feltarbeid i Vietnam.....	44
7.1 Bruk av kilder.....	49
8.0 FFAV – Likeverd eller Patronisering.....	51
9.0 Football for all?	59
9.1 Hvem får delta?	59
9.2 Utstyr og klubb utvikling	63
9.3 Seminar med FFAV	66
10.0 FFAV`s utvikling	68
11.0 Konklusjon	69

LITTERATURLISTE 74

1.0 Forord

Noe som gjorde meg interessert i fotball som bistand, er at jeg for noen år siden opplevde å sitte på samme fly som et lag som skulle være med på Norway Cup. Jeg kom i prat med en av spillerne som viste meg bilder av skolen og søsknene. Han hadde mistet foreldrene i borgerkrigen, og så på det som en stor mulighet å kunne reise på Norway Cup. Uken etter kunne jeg se på nyhetene at flere av spillerne fra dette laget hadde dratt fra skolen de bodde på under Norway Cup. Dette fikk meg mer interessert i fotball som bistand og om det har den virkningen man er ute etter.

En annen grunn til at jeg ville skrive om "*Football for all in Vietnam*" (FFAV) er en vietnameser jeg kjenner. Han var en av mange båtflyktninger som ble plukket opp av et norsk skip. Han var den eneste av flyktingene som kom til Norge, og jeg har fortsatt kontakt med han. Jeg har alltid vært litt ekstra interessert i Vietnam på grunn av dette og syntes derfor at det ville være spennende å kunne reise til Vietnam og skrive om FFAV.

Vegar Weholt som jeg går i klasse med ville også skrive om idrett og bistand, det ble derfor til at vi fant et prosjekt som vi begge kunne skrive oppgave om. Han og jeg kjenner hverandre fra før av så vi tenkte at det kunne være spennende å få til noe sammen, hvor vi kunne få muligheten til å ut og reise samtidig som vi jobbet med masteroppgaven.

Etter samtaler med vår veileder fant vi ut at det var skrevet lite om bistandsprosjekter fra Asia. Vi valgte derfor å kontakte Anders Krystad som er konsulent innenfor det internasjonale arbeidet i NFF. Han fikk oss til å kontakte *Nguyen Hoang Phuong* som er National Coordinator ved prosjektet FFAV og som for tiden befant seg i Porsgrunn. Etter samtaler med han fikk vi klarsignal til å reise til Vietnam og studere prosjektet deres.

1.1 Ankomst Vietnam

De første dagene i Vietnam tilbringer jeg i Hanoi. Jeg skal først ha en uke "ferie". Dagene går til besøk på museum og "sightseeing" på andre kjente steder i Hanoi. Det jeg stort sett har hørt tidligere om Vietnam er Vietnamkrigen. Etter besøk på forskjellige museum og et fengsel som ble bygget av franskmennene og senere brukt av vietnameserne under Vietnamkrigen skjønner jeg at her kaller de det USA krigen. I fengselet er det først en del om da vietnameserne var okkupert av franskmennene. Her er det mange bilder av vietnamesere som var utsultet og levde under dårlige forhold. Da jeg kom til den andre delen, hvor vietnameserne hadde kontroll over fengselet og det var amerikanere som satt der, var det bilder av smilende amerikanere som fikk pynte til jul og spille volleyball. Dette var for øvrig det samme fengselet som den tidligere presidentkandidaten John McCain satt i. Da jeg var i fengselet fikk jeg følelsen av at dette fremdeles er veldig nært, noe jeg også fikk oppleve senere under feltarbeidet. Jeg skjønnte ganske fort at amerikanske og franske turister ikke er de mest likte turistene, selv om både amerikanske og franske bedrifter er ganske store i Vietnam.

Da jeg ankom Hue og Phu Hiep Guesthouse var det på kveldstid en fredag i oktober. Jeg hadde da hatt en uke i Hanoi og fått avklimatisert meg litt. Vegar, min reisepartner, møter jeg på flyplassen i Hanoi og vi reiser sammen til Hue. På vei inn til byen fra flyplassen ser vi mange barn i noe slags drage-lignende drakter og det er mange små bål langs veien. Vi blir raskt nysgjerrige og interessert i hva dette er. Taxien vår kjører inn på en liten mørk grusvei som kan virke som den eneste i byen Hue som ikke er asfaltert og belyst. Her blir vi møtt av huseieren, som viser oss rommene og hvor vi skal sove. På rommet mitt har de delt opp soverom og bad/toalett med en liten gipsvegg som går halvveis til taket. Jeg blir litt overrasket, men tenker raskt at dette er litt av "sjarmen".

Etter at vi har satt inn bagasjen, tar vi oss en tur i gatene for å se oss rundt, og får kjøpt oss noe å spise. Da vi nærmer oss en av hovedgatene ser vi alle disse barna løpe inn og ut av butikkene og restaurantene. Det er tydelig at de koser seg. Vi spør en av servitørene der vi har satt oss for å spise, om hva som foregår. Hun sier at det er "Kyliner". Da kler barna seg ut som løver eller drager. Det er en festival de kaller for "Midd-Autumn" Festival som går fra august til oktober. Festivalen har sin opprinnelse i Kina, men har blitt en del av den vietnamesiske kulturen.

Etter maten går vi hjem igjen. Vi har litt problemer med å finne fram fordi gatene er veldig like og det er mørkt. Når vi kommer hjem merker vi at hotellet vi bor på også er hjemmet til familien som driver hotellet. I første etasje ligger familien utover hele gulvet, mens mopedene deres står ved siden av. Vi går stille inn og legger oss. De første dagene i Vietnam lærte vi også at vietnameser flest legger seg tidlig. Ikke bare fordi de står tidlig opp, men også på grunn av at de lærer fra de er barn at de mørke kreftene kommer frem med mørket. De tenker gjerne da på alkohol, kriminalitet og prostitusjon. På kveldstid var det som regel bare turister som var ute, og det var få steder som var åpne.

Dagen etter tar vi oss en tur ut for å kikke litt rundt i dagslys. Vi møter først en del gatearbeidere som går rundt og feier i gatene. Det har akkurat vært en "monsun " som har dratt mye sand ut i gatene. Dette er veldig vanlig på denne årstiden, siden det er regntid i Vietnam. Den varer fra oktober til desember og skaper mye trøbbel. Vi går videre mot sentrum og hilser på mange folk som sitter i gatene. Da vi nærmer oss et av de store gatekryssene hvor det florerer med mopeder, blir vi vitne til en mopedulykke. Dette var en av tre mopedulykker vi så den dagen, og Vegar og jeg så for oss noen skumle dager på vei til kontoret. Heldigvis ble vi ikke vitne til flere ulykker, men vi skjønnte at dette var et stort problem i Vietnam. Senere under oppholdet vårt, møtte vi også en franskmann. Han jobbet som plastisk kirurg i Hue, for å hjelpe folk som hadde vært i bil- mopedulykker. Ettersom dagene gikk, ble vi tøffere i trafikken, og til slutt gikk også vi rolige og bevisste gjennom trafikken, med biler og mopeder rundt oss.

Da vi kom tilbake til hotellet vårt denne dagen møtte vi vårt førte kommunikasjonsproblem. Vi hadde avtalt å møte en fra prosjektet, men siden han ikke var der, spurte vi hun som drev hotellet om hun visste hvor han var. Hun ringte en som pratet engelsk, og som vi etter hvert trodde var han vi skulle møte. Vi avtalte møtetidspunkt og tok oss en tur ut for å spise med god samvittighet. Det viser seg i etterkant at dette er broren til mannen hennes. Han kunne litt engelsk, men svarte litt etter hva han tippet jeg sa. Han vi skulle møte kom rett etter vi hadde dratt, og skjønnte ingenting. Så da vi kom tilbake hadde heldigvis han vi skulle møte ventet på oss, og vi fikk oppklart misforståelsen. Da det ble fortalt på kontoret til FFAV dagen etter, fikk alle seg en god latter

De første dagene opplevde jeg fort forskjellen på millionbyen Hanoi og den mindre byen Hue. Hanoi var en stor by med mange turister, og man kunne se mennesker forte seg fra det ene

stedet til det andre. Huè var roligere. Selv om det var en del trafikk her, så det ut som folk slappet mer av. Folk som satt langs gatene hilste, og servitørene tok seg tid til å snakke.

2.0 Innledning

Bakgrunnen for at jeg har valgt å skrive om barnefotballen og idrett som utvikling i Vietnam, er på grunn av min egen interesse for fotball, men også for å kunne lære mer om hvordan slike prosjekt drives. Både i Vietnam og andre land er fotball populært. De europeiske storlagene blir ofte fulgt mer enn de lokale lagene, og drømmen om å kunne leve av å spille fotball er like stor i Vietnam som i andre land hvor interessen for fotball er stor. Alle kan se at de største fotballstjernene gjør store penger på å spille fotball, slik at drømmen om å bli fotballstjerne bare blir større. I Norge, hvor fotballen for barn er lek og moro, er også drømmen om å bli en god fotballspiller stor. I Vietnam, hvor mange lever i fattigdom, er det kanskje ikke bare drømmen om å bli en god fotballspiller som gjelder. Det kan også være det at man vil få familien ut av fattigdom.

I mange år har Norges fotballforbund (NFF) drevet med utviklingsarbeid. Tidligere har det meste gått på utdeling av utstyr og materiell, mens de nå gjennomfører kurs utført av frivillige norske instruktører og lokalt utdannede instruktører til utdanning og organisasjonsutvikling, hvor man har to ulike nivåer. Det ene nivået går på trenere, ledere og dommere direkte til aktiviteten, og instruktører som kan ha kursing lokalt på egen hånd. Det andre går på at utdanningen skal ivareta bærekraftselementet. Utdanningen inkluderer også fotball for funksjonshemmede i alle kursene, pluss at trenere for ulike funksjonshemminger kan få spesialkompetanse.

Instruktørene er kvalifiserte, og har fått tilleggsutdanning i norsk utviklingspolitikk, tverrkulturell kommunikasjon og bruken av idrett som metode. Instruktørene er frivillige. Ulike grupper har blitt etablert, der man har instruktører innenfor Faggrupper (Technical Groups) og Plangrupper (Planning Groups).

Ledere, trenere og dommere er områdene innenfor Faggrupper, hvor gruppene har ansvar for sitt fagfelt innenfor utvikling og tilpasning av undervisningsmateriell og metoder som hovedsak. Funksjonshemmede innenfor fotball er også et av områdene som må ivaretas, samt at all aktivitet for funksjonshemmede skal inkluderes i materiell, som gruppene utvikler på sine områder. Plangrupper har blitt opprettet på bakgrunn av at prosjektene i Vietnam, Mali og Zambia er så store at administrasjonen i NFF må ha hjelp til å gjennomføre aktivitetene i disse prosjektene hvert år. Gruppene skal også hjelpe til med søknads- og rapportskriving, strategisk utvikling og budsjettering.

Breddefotballen for barn og unge er fokuset for NFF. Noen aktiviteter er bare for jenter, men aktiviteter for begge kjønn er målgruppen.

Barn og ungdom lærer hvordan de kan delta aktivt i organiseringen av aktiviteter, fra planlegging til gjennomføring. Man har også diskusjon om hvordan man kan bli bedre/utvikle seg. Dette er et viktig element i alle prosjekter, for å fremme byggingen av det sivile samfunnet.

Dette er elementer som ikke bare går på individ, men også som gruppe/klubb. Prosjektene prioriterer at menneskene skal klare å sette seg selv i stand til å ta del i, og påvirke sin egen framtid, gjennom deltakelse og beslutningspåvirkning.

Det er mange ulike prosjekter som kan nevnes, som for eksempel Open Fun Football Schools, Bingeprosjektet Balkan, Fotball i skolen- Makedonia. Dette er ulike prosjekter som NFF jobber med.¹ Jeg har valgt å fokusere på et prosjekt som heter Football for All in Vietnam (FFAV).

Jeg vil prøve å gi en bedre forståelse av hvordan NFF driver kursingen av instruktørene rundt FFAV, hvordan det kan føre til mer interesse for barnefotballen, om kvaliteten blir bedre og om det virkelig er fotball for alle.

Min problemstilling blir:

Hvordan påvirkes lokalsamfunnet i Huè av FFAV?

- *Hvordan bidrar NFF`s instruktørkurs til utviklingen av fotball i Vietnam?*

Jeg vil i oppgaven vise hvordan kursingen av vietnameserne foregikk og hvilke utbytte de følte de fikk, og om de lærte mye av kursene og klarte å bruke det de lærte videre. Jeg må også finne ut av hva FFAV prosjektet går ut på, og om de klarer å nå ut til alle. I navnet til prosjektet sier de fotball for alle, men er dette mulig, og klarer de virkelig å nå ut til alle? Jeg vil prøve å finne svar på hvordan FFAV jobber ut mot skolene og lokalbefolkningen. Vietnam er også et land med lang historie og kulturelle forskjeller fra Norge. Det er et land som har levd lenge i krig og det er ikke veldig lenge siden det ble fred i landet. Derfor vil jeg også ha med en liten del om Vietnams historie i oppgaven, siden noe av historien kan være årsaken til hvordan noen av sakene i prosjektet drives, men det vil jeg komme tilbake til senere i oppgaven. Videre skriver jeg om de ulike samarbeidspartnerne til FFAV og deres

---

¹http://www.fotball.no/Documents/PDF/2009/NFF/internasjonalt_bistand.pdf

rolle i prosjektet. Deretter vil jeg sammenligne forskning fra andre prosjekter med mitt eget forskningsarbeid. I oppgaven vil jeg bruke sitater fra intervjuene for å diskutere ulike temaer jeg vil belyse i forhold til min problemstilling. Jeg vil da referere til intervjuobjekter. Jeg vil også bruke sitater fra personer som jobbet i staben og andre som hadde hatt tilknytning til prosjektet, og de vil jeg referere til som informanter.

2.1 Vietnams historie

I et land som Vietnam hvor det har vært krig i mange år er det ikke unaturlig at mye av deres krigshistorie reflekteres tilbake til hvordan samfunnet er i dag. Jeg la merke til dette allerede den første uka jeg hadde i Hanoi. På de ulike museene jeg var på handlet mye av historien av hvor sterke vietnameserne hadde vært mot landene de hadde vært i krig mot. Jeg ble også fortalt at det er stor forskjell på nord og sør i Vietnam. Dette kan kanskje sees igjen i klubbene til FFAV, hvor det ikke ble snakket om hvilke utfordringer de hadde, men heller hvor mange turneringer skolen hadde gjort det bra på. Når man går rundt i Hanoi vil man også legge merke til bygninger med fransk arkitektur. Det er også mange franske og amerikanske bedrifter i Vietnam, og den største delen av turister er fra USA og Frankrike. Man ville kanskje tro at de var godt likt, men da jeg pratet med vietnamesere skjønte jeg raskt at dette ikke var tilfelle. Ikke så rart når de fleste vietnameserne kjenner noen som har blitt berørt av krigen. Jeg vil gi et innblikk i landets og folkets historie for å kunne gi en bedre forståelse av den vietnamesiske tankegangen.

I 1945 utropte motstandsbevegelsen Viet Minh (Liga for Vietnams uavhengighet, en koalisjon av nasjonalistiske og kommunistiske grupperinger) ledet av Ho Chi Minh, republikken Vietnam, med hovedstad Hanoi. Krigen mellom Frankrike og Viet Minh ble da utløst fordi den franske regjeringen ikke var enig i dette.

Ved Dienbienpuh led Frankrike et stort nederlag i 1954. Frankrikes herredømme ble avsluttet og Vietnam ble delt i to gjennom Genève-konferansen. De ble delt i Nord-Vietnam og Sør-Vietnam med en grense langs 17. breddegrad. Den sørlige delen fikk en mer vestlig orientert regjering, mens Nord-Vietnam ble kommunistisk under Ho Chi Minh. Etter en folkeavstemning i 1956 ble det avtalt at det skulle skje en gjenforening av landet, men avstemningen ble aldri holdt fordi regjeringen i sør var redd for at kommunistene skulle vinne. Mellom kommunistene i nord og det vestligorienterte sør ble det etterhvert store spenninger som til slutt resulterte i Vietnam - krigen.

Av den kommunistiske Viet Cong ble Vietnamkrigen i stor grad utkjempet som en geriljakrig. Viet Cong hadde på slutten av 1961 vunnet kontroll over halvparten av Sør-Vietnam.

USA la press på daværende President Diem i Sør-Vietnam for at han skulle innføre demokratiske reformer, samtidig som de økte sin militære og økonomiske støtte til å kjempe mot det de så som kommunistiske fare. Amerikanerne begynte å ta aktiv del i kampene i 1964 som de fikk kraftig kritikk for over hele verden.

De amerikanske styrkene trakk seg ut av Vietnam da det ble signert en fredsavtale i 1973, men på tross av avtalen fortsatte de krigen inntil de sørvietnamesiske styrkene kollapset i 1975. Landet ble offisielt gjenforent i juni 1976, året etter.²

Den dag i dag blir krigen kalt for Amerika-krigen i Vietnam.

Byen Huè som ligger midt i landet, hvor FFAV`s hovedkontor holder til, ble også sterkt skadet under Vietnamkrigen. Byen ble spesielt skadet under Tet-offensiven i 1968.³

Dette var en storoffensiv som Nord-Vietnam og FNL satte i gang mot over 100 byer nyttårskvelden 30. januar i 1968 og blir sett på som et vendepunkt i Vietnamkrigen. Under denne offensiven hadde FNL/Nord-Vietnam 32 000 falne, amerikanerne ca. 1000, de sørvietnamesiske hadde ca. 2000 falne og ca. 100 000 av sivilbefolkningen døde. Offensiven endte med en psykologisk seier for Nord vietnameserne, siden folkeopinionen i USA nå vendte seg mot et fortsatt massiv amerikansk krigsinnsats, selv om det endte med et militært nederlag for Nord-Vietnam.⁴

Huè var sentrum for de verste kampene. Kampene varte i ca. 25 dager og det var flere tusen innbyggere som mistet livet. Av byens 16 000 bygninger, ble over 9000 bygninger enten skadet eller ødelagt. Det gikk spesielt hardt ut over Citadellet (festningen som ligger midt i byen) og Kongebyen.

En del av de gamle trebygningene var allerede ødelagt på grunn av all bombingene fra franskmennene i 1916 og 1947.⁵ Fra 1802 til 1945 var Huè hovedstad i hele Vietnam.⁶

---

²http://www.bip.no/modules/module_123/templates/publisher_template_detail_1.asp?strParams=4%233%23%2D1%231%231%231%231%231%231%231%231&iCategoryId=460&iInfoId=744&iSelectedItemId=&iExpMenuId=

³ Aschehoug og Gyldendals, Store norske leksikon, kunnskapsforlaget, Hovedredaktør. Petter Henriksen, 4. utgave, Oslo 2005

⁴ Aschehoug og Gyldendals, Store norske leksikon, kunnskapsforlaget, Hovedredaktør. Petter Henriksen, 4. utgave, Oslo 2005

⁵ Ebbesen, N. F, Turen går til Vietnam, Politikens reisebøker, 4. utgave,

Ho Chi Minh som var en vietnamesisk revolusjonær og statsleder bodde ti år i Huè. Ho Chi Minh var president i Nord-Vietnam fra 1954 til 1969.⁷

Historien til Vietnam har inneholdt mange konflikter som kan være noe av grunnen til det vi opplevde i feltarbeidet vårt. Da jeg reiste rundt med staben måtte de alltid informere til de ulike distriktene hvor vi skulle reise på ulike skolebesøk. Vinnermentaliteten som jeg nevnte tidligere kan også stamme fra alle konfliktene landet har vært i, for de vil alltid kjempe for å vinne uansett om fotballen bare skal være moro, det er seire de teller.

---

⁶ Aschehoug og Gyldendals, Store norske leksikon, kunnskapsforlaget, Hovedredaktør. Petter Henriksen, 4. utgave, Oslo 2005

⁷ http://snl.no/Ho_Chi_Minh

2.2 Fotball i Vietnam

Fotballen er i dag den største idretten i Vietnam, men den nasjonale fotballen, og spesielt den nasjonale ligaen, har lidd som følge av ulovlig gambling og kampfiksing. Etter en stor opprydning av Vietnam football Federation (VFF) hvor spillere, dommere og andre øvrige tjenestemenn ble satt i fengsel, håper de at interessen for fotballen vil øke mer. Den generelle oppfatningen er også at fotball er for menn og ikke for små jenter og funksjonshemmede barn. Jenter blir sett på som skjøre og ikke egnet for fotball. Fotball som breddeidrett, hvor det ikke skal være konkurranse, er heller ikke kjent eller blir ikke forstått. Fotball i Vietnam handler om resultater, og det er veldig få som får spille på grunnlag av at de bare interesserer seg for fotballen. På skolelagene blir de tatt ut etter ferdigheter, slik at mange av de som ville ønsket å spille ikke får muligheten.⁸

I Vietnam er det også andre populære idretter som volleyball, badminton, bryting, sykling, sjakk og domino. Siden 1952 har landet deltatt i OL i idretter som svømming, kampsport, roing, padling, vektløfting og bordtennis. Tran Hieu Ngan vant deres første OL medalje i dameklassen under sommerlekene i 2000 i kampsporten Tae Kwon Do. Biljard er også veldig populært og de har deltakere som konkurrerer internasjonalt. Under Asian Games har også vietnams dame landslag i *sepak takraw* vært gode. *Sepak takraw* er en volleyball-lignende idrett hvor de spiller med en spanskrør-ball, med nett og bruker føttene når de spiller. I dame- og herreklassen har de også gjort seg bemerket i martial arts (wushu, karate, tae kwon do) under Asian Games.⁹

Ut fra landets historie og hvordan det ligger an med fotballen generelt i Vietnam ser man at FFAV har utfordringer i forhold til å få barn til å spille fotball for gøy, og få de til å forstå at kvinner også kan spille fotball. Vietnam har tydeligvis flere idretter de er dyktige på. Burde man helle satse på idretter som de har kultur for og utvikle de? Bruke disse idretten til sosial utvikling samtidig som de blir enda sterkere sportslig.

---

⁸ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

⁹ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/628349/Vietnam/52719/Sports-and-recreation>

3.0 Football for all in Vietnam

Jeg vil ta utgangspunkt i Fotball for All in Vietnam (FFAV). FFAV er et prosjekt som NFF har jobbet med siden 2001.

Prosjektet ble etablert i Hanoi i 2001 og beveget seg videre til Hue i 2003. Målet er å trene instruktører, ledere, trenere og dommere i utdanningssystemet i provinsene Hue, Haiphong og Quang Tri. Samtidig skal de hjelpe til å danne fotballklubber i barne- og ungdomskolene. Her er det 5 heltidsansatte (vietnamesere) som er ansatt av NFF. I tillegg har de 2 deltidansatte eksperter fra Norge som er finansiert av Fredskorpset (FK). Under mitt opphold var det bare en ansatt fra Norge. I slutten av 2008 var det ca. 1000 trenere, ledere og dommere som hadde blitt trent av dette prosjektet. Tretten grusbaner var blitt laget og en fotballbinge hadde blitt bygd på en barneskole i Hanoi. Det hadde også blitt etablert 86 fotballklubber, hvor en av disse hadde aktiviteter for utviklingshemmede barn.¹⁰

Instruktørkursene inneholder også noe de kaller *Life Skills*, som går på samfunnsutviklingen. Dette er et begrep, der de skaper kunnskap gjennom aktiviteten. De vil også prøve å skape gode voksne forbilder gjennom Life Skills. Alle aktiviteter, fra trening i klubbene, til turneringer, skal inneholde kunnskap om FFAV's Life Skills. FFAV utarbeider en plan med de ulike partnerne om hvilke prinsipper som skal ligge i Life Skills-aktiviteten hvert andre år. FFAV kurser trenerne og partnerne i hvordan de skal klare å lære barna om Life Skills-prinsippene gjennom aktiviteten.¹¹ Før 2008 handlet kursene mye om hvordan man skulle forebygge HIV/AIDS problematikken, mens i senere år har de utviklet Life Skills slik at det er mer relatert til miljøet barna lever i.

---

¹⁰ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2009/NFF/internasjonal_bistand.pdf

¹¹ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonal/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

"Overordnede mål for den internasjonale bistanden:

- *Trygge aktiviteter for barn.*
- *Jentedeltakelse i fotballen.*
- *Utvikling av breddefotballen i prosjektlandene.*
- *Prosjekter skal overføres til de nasjonale fotballforbundene.*

For å nå disse målsetningene har NFF utarbeidet retningslinjer for aktivitetene i utlandet:

- *"Fremme breddefotballen.*
- *Fokusere på jenter.*
- *Ingen diskriminering.*
- *Fokusere på utdanning og organisasjonsutvikling.*
- *Partnerskap med nasjonale fotballforbund".¹²*

For at NFF og FFAV skal klare å bruke fotball som utvikling, er det viktig at de har arenaer som er tilrettelagt for fotballen, og at de har kompetansen til å kunne trene barn, og danne klubber. De må også være kjent i miljøet der de vil danne klubber, for at de skal få til et best mulig samarbeid og utvikling. FFAV samarbeider med ulike partnere i Vietnam og Norge for at de skal utvikle prosjektet.

---

¹² <http://www.fotball.no/nff/Internasjonalt/Visjoner-verdier-og-mal/>

4.0 Idrett, bistand og utviklingsforskning

FFAV er et prosjekt som handler om fotball som utvikling, samfunnsutvikling, og å forbedre mulighetene for barn til å spille fotball. For å få en bedre forståelse av det, vil jeg se på utviklingen av idrett og utviklingssamarbeid.

"UNs Office on Sport for Development and Peace (UNOSDP)" knytter sport til fredsarbeid og barne- og ungdomsarbeid, samtidig med det pågående arbeidet med å nå "Millennium Development Goal"¹³.

I følge UNOSDP spiller sport en viktig rolle som initiativtaker for sosial integrering og økonomisk utvikling i forskjellige geografiske, kulturelle og politiske kontekster. Det er også et sterkt verktøy for å styrke sosiale bånd og nettverk, fremme fred, brorskap, solidaritet, toleranse og rettferdighet.

Fédération Internationale de Football Association (FIFA) jobber med noe de kaller *"Football for Hope"* hvor de støtter ulike programmer over hele verden som kombinerer fotball og sosial utvikling. Dette er store forbund som alle støtter sport som utvikling. Man kan derfor se på sport som et viktig element innenfor utviklingsarbeidet. Det ser man også i den fremvoksende fjerde pilaren i bistand, eller det nye settet av interessenter i utvikling, og tar plass sammen med tradisjonelle utviklingsaktører i regjeringen, multilaterale institusjoner og frivillige organisasjoner. Sporting organisasjoner er stadig mer opptatt av å ikke bare tenke på utvikling av sportslige talent, men også av sportens rolle i å løse sosiale problemer.

Patrick Develtere som jobber som direktør for Higher Institute of Labour Studier av Katholieke Universitet Leuven hvor han også underviser i utviklingsstudier, og Tom De Bruyn som er seniorforsker ved Higher Institute of Labour Studier¹⁴ der hans viktigste forskningstema er hvilken rolle migrantmiljøene har i utviklingssamarbeidet, forklarer de fire pilarene i utviklingsarbeid. Den første pilaren var å støtte andre regjeringer i Afrika, Asia og Latin Amerika med det som ble omtalt som direkte og bilateral bistand. Det ble gitt lån, tekniske råd og materiell for at man skulle få i gang moderne statlige organer med effektive departementer, nasjonale banker, tollvesen og offentlige tjenester. Den andre var å gi sin

---

¹³ <http://www.un.org/wcm/content/site/sport/home/sport/sportandmdgs>

¹⁴ <http://www.iday.org/EN/03ressources/docs/4th%20Pillar.pdf>

bistand gjennom Forente Nasjoner (FN) eller andre internasjonale institusjoner som kunne bevilge bistanden videre. Den tredje er oftest assosiert med Ngo-er og kan bli definert på flere måter. Det blir gjerne sett på som indirekte og privat utviklingshjelp. De fleste frivillige organisasjoner har spesialisert seg på å støtte tiltak som er nært knyttet til lokalsamfunnet. De finansierer grunnleggende infrastruktur som brønner, skoler og helsetjenester eller samarbeider med bevegelser som bøndernes organisasjoner, kvinnenenes bevegelser og fagforeninger. Frivillige organisasjoner er i tillegg preget av at de kjemper for større solidaritet med den tredje verdens befolkning, og tar sikte på å gjøre menneskene i de rike landene oppmerksomme på disse problemene. Det kan også være en stor konkurranse mellom forskjellige utviklingsprosjekter siden det årlig blir brukt mer en 100 milliarder USD.¹⁵ Dette fører til konkurranse om finansiering, kontraktstildelinger og personell. Den fjerde pilaren har kommet av framveksten av andre institusjoner eller organisasjoner som for eksempel sosiale bevegelser, stiftelser, bedrifter eller idrettslag som overtar en del av oppgavene eller kommer med andre metoder. I utviklingsarbeidet prøver de å bruke erfaringer og økonomi hjemmefra for å binde bånd og drive utviklingsarbeid i utviklingslandene.¹⁶

FFAV er en slik type prosjekt siden de har brukt trenere fra Norge i Vietnam for å lære opp vietnamesere til å bli fotballtrenere og som nevnt tidligere jobbet det en i prosjektet som var ansatt gjennom NFF og lønnet av Fredskorpset (FK) som skulle være der i et år og jobbe som klubbutvikler.

Denne typen utviklingsarbeid ble startet av statlige etater, private personer, bedrifter eller organisasjoner som ble konfrontert med visse behov i den tredje verden og ønsket å ta affære på sin egen måte, og ikke via tiltak som ble satt i gang av utviklingshjelp-spesialister.¹⁷

Innenfor internasjonal bistand har idrett som metode i utviklingsarbeid blitt et større fenomen de siste ti årene. For å oppnå utvikling og fred, har idrett i økende grad blitt anerkjent som et effektivt og godt verktøy. "*Sport for Development and peace*" (SDP) er i dag en egen bevegelse innenfor utviklingsarbeid. Noe av grunnen til at det har blitt større interesse på SDP-feltet kan være mange, bl.a. fordi de før tenkte mest på økonomisk utvikling, men nå er

---

¹⁵ <http://www.iday.org/EN/03ressources/docs/4th%20Pillar.pdf> s. 4

¹⁶ <http://www.iday.org/EN/03ressources/docs/4th%20Pillar.pdf>

¹⁷ <http://www.iday.org/EN/03ressources/docs/4th%20Pillar.pdf>

det større vektlegging på sosial utvikling. Idrett har også blitt et av områdene som har blitt satset på gjennom FNs tusenårsmål.

Historikere peker på flere grunner til hvorfor akkurat Norge var så tidlig ute med utviklingshjelp og det som med årene ble et omfattende engasjement på utviklingsområdet. De store prosjektene kom for fullt i gang på 1970-tallet. Norge gikk tungt inn i distriktsutviklingsprogrammer gjennom en større bevilgning til Hambantota – distriktet i Sri-Lanka tre år senere. Fra norsk side gikk denne type bidrag inn i en langsiktig satsning som førte til at begrepet hovedsamarbeidsland ble innført. Gjennom norsk støtte til nasjonale frigjøringsbevegelser ble også bistand utnyttet utenrikspolitisk i løpet av 1970-årene. I 1972 traff Stortinget et prinsipp vedtak om at Norges statlige bistand i løpet en 5-6-årsperiode skulle utgjøre en prosent av brutto nasjonalprodukt (BNP).. Bistandsbudsjettet vokste samtidig som den norske økonomien ble bedre på grunn av økte oljepriser og oljeproduksjonen vokste. I 1973 var bistandsbudsjettet på en halv milliard kroner, mens det økte til en milliard i 1976 og i 1980 hadde det økt til 2,3 milliarder.

Det ble lagt større vekt på sosial sektor og direkte tiltak for å redusere fattigdom på 1980-tallet gjennom å omlegge enkeltstående prosjekter til bredere anlagte integrerte programmer. De frivillige organisasjonene ble stadig en viktigere samarbeidspartner, samtidig som Mellom-Amerika kom til som et prioritert område. Reidun Brusletten (KrF) ble Norges første bistandsminister i 1983 og året etter fikk Norge sitt første bistandsdepartement (Departementet for utviklingshjelp, DUH). I 1980 nådde norske bistandsoverføringer over en prosent av BNP. 4,7 milliarder ble gitt til bistand i 1985, mens i 1990 kom det opp i 7,3 milliarder kroner.

Det har skjedd store framskritt i de femti årene Norge har deltatt i det internasjonale utviklingssamarbeidet.¹⁸ Spedbarnsdødeligheten har gått kraftig ned og lese- og skriveferdigheten har økt. Hunger-katastrofer er også mindre dramatiske og skjer sjeldnere enn de gjorde for femti år siden. Internasjonale samfunn står likevel overfor noen store utfordringer i det nye århundret. Man vil stadig jobbe for å hjelpe milliarder av mennesker ut av ekstrem fattigdom.

For at man skal styrke utviklingslandene i deres kamp mot fattigdom og for utvikling vil man hele tiden jobbe for å legge til rette for varig økonomisk vekst og utvikling av demokrati.

---

¹⁸ Årsrapport, Norsk bistand i fokus, 2001

I Norge i dag vil man styrke sammenhengen i hjemlig politikk for å forsikre oss om at vi ikke gjennomfører tiltak her hjemme eller internasjonalt, som kan være til hinder for kampen mot fattigdommen i utviklingslandene.

I arbeidet med å løse de utfordringer verden står overfor står partnerskapstanken i dag sterkt som et grunnlag for felles innsats. FN spiller her en viktig rolle i gjennomføringen av praktiske utviklingstiltak og i utformingen av felles utviklingsmål. Bestrebelsene etter å skape fred og stabilitet mellom nasjonene ble sett på som en integrert del ved danningen av FN.

Norge har i dag gjort sammenhengen mellom utvikling og fred til et hovedelement i plattformen for medlemskapet i FNs sikkerhetsråd i 2001-2002 og det er noe av begrunnelsen for det sterke engasjementet på utviklingsområdet slik vi kjenner det i dag.

I Norge har bistandsarbeidet vært mer preget av høye ideelle motiver enn i mange andre land. Mye av forklaringen til det kan være det sterke engasjementet hos enkeltpersoner og oppslutningen som har gått over hele landet som har gått som en rød tråd gjennom disse femti årene med norsk utviklingssamarbeid.¹⁹

Med idrett som bistand mener man at man bruker idrett som et middel i bistandsarbeid.

”*Sport for all*” er et uttrykk som er sentralt innenfor idrettsbistand. Allerede i 1966 hadde dette uttrykket sitt utspring i Europa-rådet. Fysisk aktivitet ble satt på dagsordenen som et middel for å forbygge den store utviklinga av sykdommer som kom av for lite aktivitet på grunn av urbaniseringen, industrialiseringen, automatiseringen og lignende. Fysisk aktivitet ble derfor satt opp som et langsiktig mål. Ideen om ”*Sport for all*” hadde et særpreg i forhold til de tidligere tradisjonelle måtene å tenke bistand på, fordi det var noe som omhandlet *alle*. Europarådet ville at idretten skulle være tilgjengelig for så mange mennesker som mulig siden ”*Sport for all*” dreide seg om idrettens rolle i hele samfunnet. Europarådet involverte ulike grupper som skulle være integrert i ”*Sport for all*” konseptet.

”*De bestod av toppidrett for eliteutøvere (representasjonsnivå), deltakelse i organisert idrett på regulær basis (klubbnivå), rekreasjonsidrett til personlig fornøyelse, og helseidrett av medisinske årsaker*”.²⁰

---

¹⁹ Årsrapport, Norsk bistand i fokus, 2001

²⁰ Norsk idrett som bistand, i eit historisk perspektiv, Masteroppgåve i idrettshistorie, Straume, 2005

De fleste idrettsbistandsprogrammene som starter opp i dag går innenfor ”*Sport for all*” prosjektet. Å nå ut til så mange mennesker som mulig er noe av målet. Man vil derfor arbeide på en linje slik at flest mulig mennesker blir tilfredsstilt. Helse, utdanning, demokrati og arbeid blant grupper som barn, kvinner og utviklingshemmet er hovedmålene.²¹

I et nytteperspektiv blir idretten brukt som et middel for å nå et mål. I starten var det liten bevissthet rundt kulturelle variasjoner på idrettsfeltet, det ble et stort preg av veldedighet. Det ble lagt stor vekt på aktivitet, anlegg og utstyr som for eksempel ved Olympic Aid og Johan Olav Koss som reiste til Tanzania med tusenvis av baller i håp om å skape forbedring. Ved å sende ned mye utstyr lærte de ikke å skape mer aktivitet, de ble heller mer avhengige av bistand og ventet på å få mer utstyr. I 2003 formulerte Norges Idrettsforbund (NIF) et notat hvor det skulle legges større vekt på samarbeid i det internasjonale idrettsarbeidet og at det etter hvert skulle legges vekt på samarbeid og partnerskap i bistanden.

I den vestlige, sørlige og østlige verden skulle det bygges partnerskap mellom idrettsorganisasjoner hvor det skulle legges vekt på kompetanse- og organisasjonsbygging. Her har blant annet NIF/NORAD skapt partnerskap med flere idrettsorganisasjoner i sør, som for eksempel i Kenya (MYSA), Tanzania, Uganda, Zambia, Zimbabwe, Sør-Afrika og Namibia. Det har også blitt skapt partnerskap i Mali, Vietnam og på Balkan.²²

Under temaet internasjonal bistand på idrett og bistand kan man liste opp hundrevis av sportslige organisasjoner som arbeider for å møte ulike utviklingsmål, og flere av verdens mest innflytelsesrike og mektige idrettslag har offisielle retningslinjer vedrørende internasjonal utvikling samtidig som de har sine egne tiltak for å gjøre positive og vedvarende bidrag. ”*Utvikling gjennom Sport*” som en del av ”*Olympism in Action*”²³ med mandat å ”*bygge en bedre verden ved å utvikle programmer som gir konkrete svar på sosial ulikhet*” er noe Den internasjonale olympiske komite (IOC) har på sin liste.

---

²¹ Norsk idrett som bistand, i eit historisk perspektiv, Masteroppgåve i idrettshistorie, Straume, 2005

²² Forelesning 20.11.08. Hognestad

²³ <http://www.olympic.org/olympism-in-action>

The Federation Internationale de Football Association (FIFA) har et prosjekt de kaller ”Football for Hope” som støtter programmer over hele verden som kombinerer fotball og sosial utvikling, en ordning som mottok betydelig publisitet og annonsering under verdens mesterskap (VM) i fotball i Sør-Afrika 2010. Dette var første gangen VM ble holdt på det Afrikanske kontinentet.²⁴

I de forskjellige prosjektlandene står barn og unge overfor ulike utfordringer. Noen samfunn er preget av konflikt og splid mellom folkegrupper, mens andre steder er fattigdom den største trusselen. I flere prosjektland er det HIV/Aids og andre alvorlige helseproblemer som berører barn. Jenter og marginaliserte grupper er også berørt av diskriminering. Fotballens potensial som sosialt verktøy som kan gjøre barna bedre rustet til å møte disse utfordringene blir derfor vektlagt av NFF`s internasjonale bistand. Fordommer og manglende selvtillit blir utfordret gjennom lek og spill i trygge omgivelser. Barna blir bedre kjent med seg selv og andre når fotballbanen blir brukt som en arena hvor de møtes.²⁵

Strategien for norsk idretts internasjonale arbeid er utarbeidet av NIF og olympiske og paralympiske komité og, har en visjon om å bedre barne- og ungdomsidretten.

”Gjennom Idretts-Norges unike sammensetning av deltakere og representanter med forskjellig alder, bakgrunn og tilhørighet skal norsk idrett gjøre sin innflytelse gjeldende på alle nivåer i det internasjonale idrettsamarbeidet. Dette arbeidet skal fremme toppidrettskulturen, barne- og ungdomsidretten og norsk idretts grunnverdier internasjonalt.”²⁶

Hovedmålet for at de skal være oppdatert på utviklingen og påvirke den, er at norsk idrett skal være representert internasjonalt med skolerte og dyktige representanter i relevante organer og møteplasser. Videre har de et hovedmål for solidaritets- og utviklingssamarbeid.²⁷

”Styrke barn og unges mulighet til positivt å påvirke sitt eget og andres liv gjennom deltakelse i idrett, lek og fysisk aktivitet, uten noen form for diskriminering.”²⁸

---

²⁴ Third World quarterly, Qadir. S, 2011

²⁵ <http://www.fotball.no/nff/Internasjonalt/Visjoner-verdier-og-mal/>

²⁶ http://www.nif.no/tema/internasjonalt/utviklingssamarbeid/Documents/Internasjonalstrategi_til_netttet.pdf s. 4

²⁷ http://www.nif.no/tema/internasjonalt/utviklingssamarbeid/Documents/Internasjonalstrategi_til_netttet.pdf

Barn og unge i marginaliserte områder, med spesielt fokus på jenter, og barn og unge med funksjonshemninger, er målgruppen for NIFs utviklingssamarbeid. Når det gjelder frivillighet og breddeidrett er Norge et foregangsland. NIF søker langsiktige partnerskap med organisasjoner som tilbyr idrett og har et større mål for sin virksomhet i utviklingssamarbeidet. Idretten skal altså påvirke liv utenom idrettsaktiviteten. NIF vektlegger viktigheten av idrett som en breddevirksomhet, gjennom utviklingen av såkalte life skills parallelt med idrettsferdigheter.

NIFs internasjonale engasjement er en naturlig konsekvens av idrettens organisering og utbredelse. Idrettsområdet forandres stadig slik som omverdenen gjør. Forutsetningene for norsk idrett påvirkes like mye av disse endringene som utviklingen initiert i de internasjonale organer som styrer idretten. Norge har en generell høy anseelse i den internasjonale idrettsverdenen og hevder seg i verdenstoppen i mange idretter. Norge har da muligheten til å utvikle idretten internasjonalt ved å knytte relevante kontakter for å bidra, samtidig som de har gode forutsetninger for å hente impulser i internasjonale fora til å utvikle norsk idrett. Det gir en læringsmulighet ved å delta internasjonalt. På tvers av landegrenser representerer idrettslig samarbeid et viktig bidrag til utvikling av menneskelig kontakt og kulturell forståelse. Gjennom sin organisering er idretten automatisk medlem av en overbygning internasjonalt. Det ligger da en naturlig forpliktelse og mulighet til innflytelse, og avgjørelser som er viktig for den samlede idretten og for enkelte idretter. Men det er ikke bare snakk om idrettspolitikken ved å være aktiv internasjonalt. Tekniske posisjoner som dommere, trenere og teknisk delegerte er like viktig med tanke på idrettsutvikling. Siden idretten er en viktig samfunnsaktør i Norge er det naturlig at idretten engasjerer seg internasjonalt i tråd med generelle politiske prioriteringer. Fra regjeringen er det egne meldinger på området utviklingssamarbeid og nordområdene, der idretten tillegges betydning som aktør og viktig medspiller for politiske myndigheter. Disse mulighetene blir det viktig at idretten spiller på, men også å finne en naturlig plass i dette arbeidet og innta en selvstendig rolle. I NIFs støtte til utviklingsarbeid, som bruker idrett som virkemiddel, er FNs barnekonvensjon og idrettens grunnverdier sentrale. Barn har rett til å ta del i idrett og fysisk aktivitet tilpasset barnets alder, fastslår FNs barnekonvensjon. Denne danner grunnlaget for idrettens utviklingssamarbeid sammen med idrettens grunnverdier glede, helse, fellesskap og ærlighet. Visjonen til

---

²⁸ http://www.nif.no/tema/internasjonalt/utviklingssamarbeid/Documents/Internasjonalstrategi_til_netttet.pdf s. 6

utviklingssamarbeidet er at NIF skal styrke barn og unges mulighet til positivt å påvirke sitt eget og andres liv gjennom idretten.

I samråd med partnere i sør og norske myndigheter har NIF identifisert hiv og aids som et prioritert innsatsområde. Gjennom Kicking Aids Out-nettverket rettes NIFs arbeid innen idrett som virkemiddel hovedsakelig. De har som delmål at Kicking Aids Out-nettverket skal bli bærekraftig og effektivt.²⁹ Kicking Aids Out er et internasjonalt nettverk av idrettsorganisasjoner som ble utviklet ved afrikansk initiativ av mennesker direkte berørt av pandemien, i samarbeid med andre aktører i idretten. De nyttiggjør seg kraften til å formidle kunnskap, endre holdninger og endre atferd relatert til hiv og aids gjennom idretten som samler barn og ungdom, kvinner og menn som vil oppleve idrettsglede, fellesskap og mestringsfølelse.³⁰ De bruker for eksempel fotballen i FFAV sitt tilfelle til å integrere kunnskapen inn i idrettsaktiviteten.

---

²⁹ http://www.nif.no/tema/internasjonalt/utviklingssamarbeid/Documents/Internasjonalstrategi_til_netttet.pdf

³⁰ <http://www.nif.no/tema/internasjonalt/utviklingssamarbeid/Sider/kickingaidsout.aspx>

5.0 Partnere i Vietnam og i Norge

NFF og FFAV har satset på å danne klubber innenfor skolesystemet i Vietnam, siden målgruppen deres er barn fra 6-15 år. De får da muligheten til å treffe mange barn, men også deres foreldre. Fotballtreningene, forskjellige turneringer og "Life skills" aktivitetene skjer oftest i skolens regi, og i samarbeid med skolen får de også muligheten til å treffe de ulike aktørene som kan være viktig å jobbe med. De lokale og regionale myndighetene må de også ha et tett samarbeid med, for det er de som gir tillatelse til hvilke aktiviteter de kan ha i skolen, og det er de FFAV må ha tillatelse fra for å reise rundt på ulike steder. På det første skolebesøket jeg skulle på, måtte vi vente og se om vi fikk tillatelse til å reise. Jeg ble fortalt at det aldri var et problem, men det var slik systemet var bygget opp. Myndigheten skulle til enhver tid ha kontroll over hvor FFAV reiste. FFAV`s partnere i Vietnam som Vietnam Football Federation (VFF), Ministry of Education and training (MOET), Department of Education and Training (TT Hue DoET), Department of Culture, Sport and Tourism (TT Hue DoCST), Thua Thien Hue province (TT Hue PPC) og den norske ambassaden. De fire første er representert i FFAV`s Advisory Board (FFAV AB), hvor de veileder utviklingen av prosjektet i alle aspekter. Strategisk sett skal denne gruppen styre prosjektet til alle aktivitetene er bærekraftige nok til at NFF kan trekke seg ut, og overlate prosjektet til de relevante vietnamesiske myndighetene.³¹ FFAV definerer sine partnere i Norge som NFF, NORAD, NIF og Fredskorpset (FK). FFAV har et samarbeid med FK som omhandler et utvekslingsprogram hvor en nordmann reiser til Vietnam og jobber for FFAV i et år, mens en vietnameser reiser til Norge og jobber for en fotballklubb og studerer. NFF har også avtale med Norsk Folkehjelp om risikoutdanning og minerydding. De samarbeider også med The Norwegian Mission Alliance i Vietnam (NAM-V) som adopterer FFAV sine aktiviteter til å bruke i Mekong-deltaet, hvor de har startet 19 fotballklubber. I forhold til Life skills samarbeider FFAV også med Kirkens Nødhjelp.³² Eksempler på ikke-statlige organisasjoner (NGO, Non – governmental Organization) som arbeider parallelt med statlige organer, men ikke er underlagt en statlig myndighet er Kirkens Nødhjelp, Norsk Folkehjelp og Plan Norge.

³¹ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

³² http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

Godt samarbeid med lokale aktører er viktig for å få et bærekraftig prosjekt. Men under noen av intervjuene mine kom det fram at å samarbeide med de lokale aktørene også gjorde det vanskelig.

”Overstyring. For dårlig delegering. Alt må gjennom høyeste instans. Folk som ikke er interessert eller har peiling på fotball og systemet rundt sitter og avgjør viktige saker.”³³

”Dårlig kommunikasjon, må gjennom for mange instanser. Det tar for lang tid å oppnå saker.”³⁴

Argumentene som kom fram under dette intervjuet viser også at samarbeidet med de vietnamesiske aktørene ikke er enkelt. Det kan bli bedre med årene, men slik systemet i Vietnam er i dag kan det være vanskelig å drive et prosjekt når man må gjennom ulike aktører som ikke bryr seg like mye. For at prosjektet skal bli bærekraftig må man ha flyt i arbeidet.

5.1 Norges Fotballforbund

NFF samarbeider med et mangfold av organisasjoner som er høyst nødvendig for å kunne benytte seg av hverandres innflytelse på områder, erfaringer, kontakter, og ikke minst hverandres faglige kunnskaper. Disse partnerne er alt fra lokale til nasjonale og internasjonale, for eksempel nasjonale forbund eller lokale myndigheter. De er med og bidrar på alle mulige måter, enten om de bidrar med kunnskap, økonomiske ressurser eller driver prosjektene rundt om i verden på egenhånd. NFF knytter ikke bånd med organisasjoner med religiøse eller politiske formål.

Noen av samarbeidspartnerne som NFF jobber tett med er Norsk folkehjelp, Røde kors, Kirkens nødhjelp, Misjonsalliansen, Norges Handikapforbund, Fotballforbundet samt myndigheter og The United Nations Children’s Fund (UNICEF). Noe alle disse partene er enige om er at det skal drives hjelpearbeid som er basert på breddeidrett for barn og unge, og for begge kjønn.

NFF sin satsning på internasjonalt bistandsarbeid blir finansiert fra utenriksdepartementet og NORAD. NFF er også en søkerorganisasjon, hvor de fleste søknader om ressurser til

---

³³ Informant 1

³⁴ Informant 1

utviklingshjelp må igjennom for å bli godkjent. Prosjektene setter også tilleggskomponenter som utdanning av samfunnsproblemer på agendaen, samt at de stiller krav til deltagerne at de tar ansvar for å skaffe seg selv muligheter til å utvikle sitt potensiale selv innenfor prosjektene. Blant de største prosjektene NFF er inne i er Open Fun Football Schools på Balkan, Football for All in Vietnam og Football for All in Mali.³⁵

NFF styrer FFAV prosjektet ved å overføre de norske barneidretts bestemmelsene til FFAV. For eksempel at alle barn skal spille like mye og at alle skal ha muligheten til å spille. Fra et norsk ståsted føler man at det er den beste løsningen, fordi vi hele tiden jobber for at alle skal kunne drive med den aktiviteten de ønsker i Norge. I Vietnam har de kanskje ikke det samme synet på idrett, noe som kan føre til at et prosjekt som FFAV kan være vanskelig å drive etter norske prinsipper og normer. Det er ikke sikkert det er mulig å tilpasse prosjektet til lokalsamfunnet.

At norsk lederskap også har vært nødvendig for å kunne stå som talsmann for FFAV sitt konsept mot vietnamesiske myndigheter,³⁶ viser også at det norske synet ikke er helt optimalt. De vietnamesiske myndighetene synes kanskje at det norske synet ikke passer inn i deres fotballkultur. Men siden det er NFF som sitter med pengene er de villig til å jobbe videre med prosjektet etter NFF sine prinsipper.

5.2 NORAD

Norad samarbeider med en mengde organisasjoner som; fagforeninger, kulturmiljø, forskingsmiljø, ambassader, statlige etater og institusjoner, bistands- og humanitære organisasjoner, og diverse bedrifter.³⁷ I starten finansierte NORAD sammen med den norske ambassaden i Hanoi en fotballbinge og senere syv mindre grusbaner i Thua ThienHue provinsen for FFAV.³⁸ Årlig mottar NIF støtte fra NORAD for langsiktige prosjekt med å bruke idrett som metode for utvikling.³⁹ NORAD støtter altså NIF som NFF igjen er en del av. NORAD er derfor også med og støtter FFAV-prosjektet. NIF har 4 års avtaler med NORAD hvor NFF sender sin søknad om FFAV gjennom NIF.⁴⁰ Under feltarbeidet mitt i Vietnam holdt FFAV på å evaluere prosjektet for å jobbe med en ny søknad om støtte fra

³⁵ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2009/NFF/internasjonalt_bistand.pdf

³⁶ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

³⁷ http://www.norad.no/default.asp?V_ITEM_ID=1169

³⁸ <http://www.norad.no/no/resultater/publikasjoner/gjennomganger-fra-organisasjoner/publikasjon?key=117347>

³⁹ <http://www.norad.no/no/aktuelt/nyheter/norad-st%C3%B8tter-idrett-for-utvikling>

⁴⁰ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

NORAD. NORAD stammer ifra det gamle Indiafondet som ble startet opp 1952. Dette fondet ble senere utviklet til Norsk Utviklingshjelp, som er grunnlaget for dagens Norad.⁴¹ Norad er i dag plassert under Utenriksdepartementet (UD) og ble ledet av Poul Engberg-Pedersen fra 2005-2010 (nåværende leder er Villa Kulild)⁴², og bidrar til at bistandsmidlene blir forvaltet effektivt og kvalitetsikrer og evaluerer det norske utviklingssamarbeidet opp mot andre land. De skal undersøke og bidra til at regjeringens handlingsplan for bekjempelse av fattigdom skal være et steg foran andre land.⁴³ De skal være nytenkende og legge opp til diskusjoner om hvorvidt det vi bidrar med blir gjort på en optimal måte og om det er tilstrekkelig. Etaten skal bidra med kunnskap og samarbeide med relevante institutter, bedrifter og organisasjoner. NORAD har en ny og klarere strategi på hvordan de skal få gjort et bedre og mer oppklarende arbeid. For det første skal NORAD bli bedre til å finne ut av hva som virker og hva som ikke virker, for det andre skal de stille krav om kvalitet og resultater fra alle deler av norsk bistand og til slutt skal de informere det norske folk bedre om resultater av bistanden.

Disse nye strategiene har kommet på grunn av at hele 2 av 3 nordmenn mener at det blir gitt alt for dårlig informasjon om hvor alle skattepengene de betaler blir av innenfor bistandshjelp. Målet for NORAD er å bidra til blant annet fattigdomsbekjempelse, likestilling, bedre styresett, menneskerettigheter, fred og forsoning, bæredyktig naturressursforvaltning og nødhjelp i vanskeligstilte utviklingsland.

De har som mål å finne og bekjempe all korrupsjon innenfor de landene som mottar bistand og innenfor bistanden generelt. Norge har masse erfaring å dele med utviklingsland, spesielt på hvordan forvalte, utvikle, ivareta og skape velstand ut av de naturressurser som er tilgjengelig. Innenfor dette området kan Norge spesielt bidra med kunnskap og videreføre sine erfaringer til andre utviklingsland som har nok med naturressurser, men som ikke klarer å få ut potensiale av disse og forvalte det økonomiske.⁴⁴

---

⁴¹ http://www.norad.no/default.asp?V_ITEM_ID=1218

⁴² <http://www.norad.no/no/om-norad/historie/ministre-og-direkt%C3%B8rer>

⁴³ http://www.norad.no/default.asp?V_ITEM_ID=1169

⁴⁴ http://www.norad.no/default.asp?V_ITEM_ID=3802

5.3 Norges Idrettsforbund

Det øverste organ i Norges største folkebevegelse er Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). NIF jobber for at alle mennesker gis mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov.⁴⁵ Som nevnt tidligere ligger NFF under NIF som styrer FFAV. NIF blir derfor en naturlig del av utviklingen av FFAV.

5.4 Fredskorpset

Mellom virksomheter i Norge og Afrika, Asia og Latin-Amerika legger Fredskorpset (FK) til rette for gjensidig personellutveksling. Formålet deres er å medvirke til varige bedringer i økonomiske, sosiale og politiske kår i verden. De gir vanlige folk muligheten til å arbeide i en lengre periode i et annet land som fredskorps-deltaker fordi de vet at møter mellom mennesker etterlater kunnskap, forståelse og innlevelse, noe som gjør verden mindre. I et partnerskap mellom to eller flere virksomheter, forgår utvekslingen av deltakere, som har fått støtte av Fredskorpset med den hensikt å overføre kunnskap, erfaringer og ferdigheter til hverandre. Virksomheten både sender og mottar deltakere slik at all utveksling går begge veier.⁴⁶ All rekruttering av deltakere gjøres av de involverte virksomhetene og ikke av Fredskorpset.⁴⁷ Da jeg var i Vietnam var det en fra Norge som akkurat hadde startet. Han var ansatt for å jobbe med klubb utviklingen i FFAV sine klubber. Han jobbet da for FFAV gjennom NFF, mens FK betalte lønnen, reise til Vietnam, forsikring, visum og vaksiner. Samtidig var det en fra FFAV i Vietnam som kom til Norge og jobbet. Slikt arbeid kan være veldig lærerikt for alle parter hvis det fungerer. Under oppholdet mitt i Vietnam fortalte han som var ansatt gjennom Fredskorpset at han ikke ble inkludert. De andre pratet bare vietnamesisk og han følte at han ikke ble informert om alt. Dette kan sikkert ha blitt bedre etter hvert, siden jeg var der i starten av hans opphold, men jeg følte også at han bare ble behandlet som en som var på besøk og ikke en del av prosjektet.

---

⁴⁵ <http://www.nif.no/omnif/Sider/forside.aspx>

⁴⁶ <http://www.fredskorpset.no/Webdokumenter/Fredskorpset/FK-strategy-May-2011.pdf>

⁴⁷ <http://www.fredskorpset.no/om-oss/>

5.5 Kirkens Nødhjelp

Siden 1994 har Kirkens Nødhjelp arbeidet i Vietnam da organisasjonen opprettet et kontor i byen Huè, i sentraldelen av Vietnam.

Kirkens Nødhjelp samarbeidet med Diakonia Sverige og Danske Folkekirkens Nødhjelp i oppstarten. De tre organisasjonene jobbet da sammen under navnet Nordic Assistance to Vietnam (NAV). De to andre organisasjonene har nå trukket seg ut, men Kirkens Nødhjelp har videreført arbeidet og bruker fortsatt navnet NAV. En grunn til at de har valgt å beholde navnet er at de har blitt godt kjent og opparbeidet seg stor tillit i samfunnet under dette navnet. I Vietnam er kjønnsbasert vold en stor utfordring til tross for sterkere rettsvern og større bevissthet rundt problematikken. Mange unge kvinner og menn blir tvunget til å flytte fra landsbygda på grunn av mangel på arbeidsmuligheter og sårbarhet for hyppige naturkatastrofer. Dette gjør dem mer utsatt for utnyttelse og prostitusjon. Kirkens Nødhjelp jobber for at kvinner og menn skal nyte samme rettigheter til økonomisk, sosial og politisk deltakelse i samfunnet og i familien. De jobber også for gode helsetjenester for utsatte samfunnsgrupper, inkludert kvinner og menn som lever med hiv og aids. Prosjekter der familier får mulighet til å produsere strøm ved hjelp av biogass og forbedre vann- og sanitærforhold er også noe Kirken Nødhjelp arbeider med.⁴⁸

Samarbeidet mellom NFF og Kirkens Nødhjelp ble dannet på grunn av at de har de samme verdiene og målene. Målgruppen for begge organisasjonene er de marginaliserte gruppene, og de jobber begge for sosial utvikling. Her kunne de dele sin kompetanse på ulike felt og bli sterkere sammen med arbeidet for sosial utvikling i Vietnam. I Vietnam møtte jeg flere av de som jobbet i NAV, siden det var de som eide bygget hvor FFAV staben holdt til. Det var også ei fra Norge som hadde jobbet der i flere år og opparbeidet seg et godt nettverk. FFAV dro god nytte av å samarbeide med NAV siden de var godt kjent i området og hadde god kunnskap om de ulike områdene rundt Huè.

---

⁴⁸ <http://www.kirkensnodhjelp.no/no/Arbeidet-vart/Hvor-vi-jobber/Asia/Vietnam/>

5.6 Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er den humanitære organisasjonen som jobber med utvikling. I arbeidet følger Norsk Folkehjelp de nasjonale og internasjonale verdiene solidaritet, menneskeverdighet, frihet og likestilling. De er en stemme for de sårbare, fattige og undertrykte i Norge og utenlands. I dag er Norsk Folkehjelp en av de største NGO-ene og jobber tett sammen med andre norske NGO-er, utenlandske organisasjoner og ikke minst sammen med de Forente Nasjoners (FN) system. Norsk Folkehjelp mottar årlig støtte fra den norske regjeringen gjennom avtale med NORAD.⁴⁹ Som nevnt tidligere i oppgaven har NFF og Norsk Folkehjelp et samarbeid. Gjennom samarbeidet med NFF og FFAV i Vietnam har de muligheten til å nå ut til tusenvis av barn med budskapet sitt i forhold til arbeidet deres med minerydding.⁵⁰

5.7 UNICEF

For å vise at idrett og bistand også er veldig stort over hele verden, vil jeg skrive litt om en av de mest kjente bistandsorganisasjonene.

The United Nations Children's Fund (UNICEF) ble grunnlagt i 1946. FN satte seg ned og utarbeidet et barnefond som blir kaldt UNICEF, som er verdens mest omfattende hjelpeorganisasjon for barn. Organisasjonen sørger for å beskytte og gi barn verden over muligheten til å utvikle seg, samt at de jobber for barnas rettigheter og ikke minst sørger for at barna overlever uansett hvor de kommer fra. UNICEF jobber både med langsiktig bistandshjelp og nødhjelp til kriserammede områder, og er stasjonert i hele 156 land verden over. UNICEF har en rekke prioriterte arbeidsområder, som beskyttelse i kriseområder, vaksinerings, beskyttelse mot vold og utnyttning, barns helse og ernæring, rent vann og tilfredsstillende sanitære forhold, beskyttelse mot HIV/AIDS og kvalitetsskole for alle barn. Altså, "det som er viktig for barn, er viktig for UNICEF". Organisasjonen bruker "samarbeid" som sin viktigste byggestein. De samarbeider med mange frivillige organisasjoner, unge mennesker, og ledere over hele verden. Derfor er samarbeid et sentralt nøkkelord.

---

⁴⁹ http://www.norskfolkehjelp.no/no/om_oss/

⁵⁰ <http://www.fotball.no/nff/Internasjonalt/Internasjonale-prosjekter/Vietnam/2011/NFF-TV-Forlenger-samarbeidet-med-Norsk-Folkehjelp-/>

Hele organisasjonen er bygd opp på finansiell støtte fra FN, men spesielt av donasjoner fra enkeltpersoner og bedrifter verden over, samt salg av UNICEF- effekter. Den totale inntekten i 2001 var på svimlende 1,218 milliarder dollar, noe som tilsvarer ca. 6,5 milliarder NOK.⁵¹

UNICEF har et bredt nedslagsområde verden rundt og de har mer enn 300 kjente personligheter som profilerer, informerer og gjør verden oppmerksom på organisasjonens arbeid og barnas rettigheter. Av store fotballnavn er for eksempel Ole Gunnar Solskjær og Manchester United også med og støtter prosjektene deres, som blant annet prosjektet "Schools of Africa".⁵²

I forhold til FFAV har UNICEF hatt tilknytning til kursingen av instruktører på det som gjelder Life skills, både de som jobber i staben til FFAV og de som er instruktører i klubbene. Jeg fikk aldri sett noen av disse kursene, men jeg fikk se hva slag aktiviteter instruktørene brukte for å lære barna om HIV/Aids og andre samfunnsproblemer. Dette vil jeg skrive mer om senere i oppgaven.

5.8 Norway Cup

Norway cup startet som følge av et initiativ fra Bekkelagets viseformann Fred Johnny Oster, Dagbladet ved sportsredaktør Leif Isdal og Pepsi Cola i 1972. Det første året Norway cup ble arrangert var "kun" 420 lag påmeldt.⁵³ Dette var starten til det som i dag er verdens største fotballturnering for barn og unge med ca. 1600 lag fra hele 45 nasjoner. Norway cup blir hvert år besøkt av et topplag, og lag som Manchester United, Liverpool, Newcastle, Manchester City, Girondins Bordeaux, brasilianske FC Santos, Norges herrelandslag og Rosenborg har alle spilt eller opptrådt på arrangementet. En og annen toppartist opptrer som regel i samarbeid med arrangementet også. Legendariske stjerner som Pele, Solskjær, George Best og Bobby Charlton har alle vært celebre gjester på Ekebergsletta, hvor cupen har sitt hovedkontor.⁵⁴

Samarbeidsland i sør som for eksempel Vietnam har også retningslinjer de må følge for tildeling av reisestøtte og kursing av lag i forbindelse med deltagelse på Norway Cup. Dette er

---

⁵¹ UNICEF, 2003, Maddocks.

⁵² <https://www.unicef.no/Om+UNICEF/UNICEF+Norges+ambassad%C3%B8rer>

⁵³ <http://www.norwaycup.no/article.php?id=1684>

⁵⁴ <http://www.norwaycup.no/article.php?id=3161>

retningslinjer NORAD har i samarbeidsavtalen med NIF for å bedre den bistandsfaglige kvaliteten i tildelingen til Norway Cup. Det vil sikre bistandsmessig kvalitet i forbindelse med Norway Cup fordi NIF har lang bistandserfaring med disse landene. Lagene vil også kunne kvalitetssikres bedre, både før, under og etter Norway Cup, noe som også vil føre til at oppfølgingene blir mindre ressurskrevende. Lagene som er tilknyttet NIF vil også redusere risikoene og langsiktighet i arbeidet og organisasjonene blir bedre ivaretatt når de blir prioritert.

FFAV har deltatt med jentelag på Norway cup fra 2007 til 2012. De to første årene spilte de på store baner med 11er lag, mens de to siste årene har de spilt 7er fotball. Grunnen til at de har valgt 7er fotball er at de synes dette er mer relevant for jentenes størrelse og fordi de trener på baner for 7er fotball i Vietnam. FFAV synes også at det er mer moro å spille på mindre baner fordi flere blir involvert. Det er bare jentelag som reiser fordi FFAV bruker dette som deres strategi for å promotere jentefotballen i Vietnam. De har også erfart på turneringer som Norway cup at norske fotballklubber og agenter ofte bruker dette som en arena for å se etter unge talenter i guttefotballen. Guttenes drømmer er også litt annerledes enn jentene i forhold til at de ofte drømmer om en profesjonell karriere hvor de kan tjene mye penger. FFAV og NFF vil bruke jentelag fra Vietnam så lenge dette kan være et problem. Utvelgelsen av jentelagene skjer ut fra at de vil finne gode rollemodeller hos de unge i lokalsamfunnet. Derfor blir ikke jentene valgt ut fra deres talent, men deres interesse for fotballen, karakterer og skoleprestasjoner. Deres sosiale engasjement og ferdigheter blir også tatt hensyn til. Alle distriktene nominerer 20 til 30 jenter hver som FFAV sammen med DoET og SUB Doet intervjuer. Det blir da sikret deltakelse av jenter fra alle distriktene og etniske minoriteter.

FFAV deler prosessen til Norway cup i fire deler. De to første delene går på intervjuer, deltakelse, forberedelse i kurssenteret til FFAV hvor fotball, livsferdigheter og øvinger til kulturelle forestillinger i Norge gjelder. Assistenttrenerkurs, engelsk og norsk leksjoner står også på agendaen. De to siste punktene går på ukesopphold hos vertsklubben i Norge og den uken de har på selve Norway cup. De to siste årene har lagene bodd hos familiene til vertsklubbene, noe de mener har ført lagene fra Vietnam og vertsfamiliene nærmere sammen. Deltakelsen på Norway cup og å kunne være ambassadører for Vietnam har blitt høyt verdsatt

av jentene selv, familiene og vennene deres og det lokale samfunnet. Ved deltakelse i Norway cup har jentefotballen og arbeidet til FFAV blitt løftet.⁵⁵

5.9 Plan

Barns universelle rettigheter er ryggraden i Plans arbeid slik de er nedfelt i FNs barnekonvensjon. Den sier at alle barn har rett til å overleve, utvikle seg, bli beskyttet mot vold og overgrep og delta i beslutninger som angår dem. Visjonen til Plan er:⁵⁶

*”En verden der alle barn har mulighet til å realisere sine drømmer og ambisjoner – en verden der barna respekteres som individer og der deres rettigheter blir beskyttet”.*⁵⁷

Plan har i samarbeid med lokalbefolkningen kommet fram til at fokuset skal være på bedre tilgang på rent vann for flere familier og økt bevissthet rundt hygiene og helse, førskoletilbud, grunnutdanning av god kvalitet, økonomisk sikkerhet og barns beskyttelse.⁵⁸ Plans samarbeid med FFAV inngår i deres arbeid med ”Life skills”. Det kan en se igjen på hvor Plan har sitt fokus i lokalbefolkningen og hva FFAV lærer barna i Life skills.

5.10 Kicking AIDS OUT

Som nevnt tidligere er FFAV også medlem av Kicking AIDS OUT nettverket (KAO). De nyttiggjør seg kraften til å formidle kunnskap, endre holdninger og atferd relatert til HIV og AIDS gjennom idretten. Dette siden idretten samler barn og ungdom, kvinner og menn som vil oppleve idretts glede. De vil samle erfaringer fra alle parter for å kjempe mot aids. Idretten er en positiv læringsarena for ungdom og her bygger de selvtillit og respekt for andre gjennom aktiviteten.⁵⁹ For eksempel får de som er med i FFAV kunnskap om hiv og aids gjennom å være med i fotballen via *Life Skills*.

⁵⁵ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

⁵⁶ <http://www.plan-norge.no/plans-verden/vietnam/landrapport>

⁵⁷ <http://www.plan-norge.no/plans-verden/vietnam/landrapport>

⁵⁸ <http://www.plan-norge.no/plans-verden/vietnam/landrapport>

⁵⁹ <http://www.nif.no/tema/internasjonalt/utviklingssamarbeid/Sider/kickingaidsout.aspx>

KAO nettverket ble først etablert i Nairobi, som ligger i Kenya, og det første møtet ble holdt i lokalene til Mathare Youth Sport Association (MYSA). Partnerne og de som er tilknyttet KAO nettverket er fra hele verden, blant annet Norge og Vietnam.⁶⁰

Ansatte i FFAV og partnere har fått god kunnskap om å bruke fotball som et verktøy gjennom å være medlem av KAO og dele erfaringer. KAO kurs har blitt gjennomført og Life skills trening av trenere har blitt arrangert. I FFAV jobber de for å utvikle dette området og alle FFAV ansatte må ha grunnleggende opplæring. De har også utpekt en kontaktperson i FFAV til KAO.⁶¹

---

⁶⁰ <http://www.kickingaidsout.net/WhatisKickingAIDSOut/Pages/History.aspx>

⁶¹ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

6.0 Instruktørkurs

De instruktørene som kommer til Vietnam og holder kurs, har alle vært gjennom et kurs i Norge. De skal ha god fotballfaglig bakgrunn og kompetanse. Instruktørene er frivillige og får ikke dekket annet enn transport, visum, forsikring og overnatting. Hovedstrategien er at disse skal kurse vietnamesere til å bli trenere samtidig som de skal ha oppfølgingskurs. FFAV deler kursene opp i fire ulike deler:⁶²

- *"Fotballtrener kurs*
- *Ledelse og administrasjonskurs*
- *Dommerinstruktører*
- *Life Skills instruktører"*⁶³

Alle de som jobber i FFAV har blitt kurset av norske frivillige og hatt oppfølgingskurs. Mange av de vietnamesiske instruktørene jobber til vanlig som gymlærere og er en viktig del for å gjøre FFAV-prosjektet bærekraftig. De etiske retningslinjene til FFAV gjelder like mye for disse instruktørene som de gjør for de ansatte i FFAV og frivillige. FFAV tilbyr også kursene for lokale trenere, styremedlemmer, foreldre, lærere, ungdom og frivillige.

Fotballtrener-kursene blir holdt over fem til seks dager, hvor en av dagene er satt av til Life Skills-aktiviteter, noe jeg vil komme tilbake til senere i oppgaven. Kursene inneholder grunnleggende ferdigheter i barnefotball og skal ikke være preget av konkurranse. Kursene krever også oppfølging etter noen måneder med praksis. Barn er med som utøvere under noen kursdager, slik at kursdeltakerne får testet seg i konkrete situasjoner. Kursdeltakerne kan være både damer og menn. For at klubbene også skal drive større fotballskoler i Vietnam over lengre perioder, eller bare en dag, holder NFF også kurs hvor de har mange barn til stede for et par dager, for å trene kursdeltakerne i å holde aktiviteter for flere samtidig. Life Skills instruktører skal lære barna om verdiene til FFAV og andre samfunnsproblemer som barna vil kunne oppleve i oppveksten. For å lære barna best mulig, har de integrert kunnskapen i aktiviteten.

---

⁶² http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

⁶³ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf s. 28

Dommerkursene inneholder kursing av internasjonale regler og forskrifter for fotball, samtidig som de har fokus på dommerens rolle som veileder og trener i kampene. De har fokus på at dommerens jobb innen barnefotballen ikke bare er å passe på at alle følger reglene, men også at barna skal få en hyggelig opplevelse av å spille fotball. I starten ble dommerkursene holdt av frivillige norske kursholdere, men i dag blir de holdt av vietnamesiske instruktører fra Vietnam Football Federation (VFF) og det er mellom 25-30 deltakere på kursene. FFAV og klubbene har over 500 dommere til deres disposisjon.⁶⁴

Under oppholdet mitt i Vietnam fikk jeg ikke muligheten til å være med på noen kurs der det var norske instruktører til stede. Grunnen til det var at det ikke var så mange kurs som ble holdt i denne perioden, siden det var like etter ferie, og regntiden i Vietnam hadde startet. Dette gjør det vanskelig å finne steder hvor man kan holde kurs. Derfor bygger mye av oppgaven min på intervjuer jeg hadde av norske kursholdere og vietnamesiske kursdeltakere.

For at jeg skulle finne ut mer om hvordan utviklingen av instruktører, trenere, ledere og dommere i fotball i Vietnam kan hjelpe til sosial og sportslig utvikling valgte jeg å intervjuer nordmenn som hadde vært i Vietnam og holdt kurs, og vietnamesere som hadde deltatt. Jeg valgte ikke ut intervjuobjektene selv, men fikk tilsendt navn fra NFF som jeg kunne kontakte. At jeg fikk utdelt hvilke kursholdere jeg kunne intervjuer gjorde det veldig enkelt, men kan også ses på som en svakhet på grunn av deres synspunkter på prosjektet. Han som ga meg navnene på kursholderne kan for eksempel ha visst hvem som var positive og hvem som var negative. De vietnameserne jeg intervjuet møtte jeg i Vietnam da vi var på forskjellige utflukter. Alle jeg kontaktet var svært imøtekommende, og jeg fikk derfor komme raskt i gang med intervjuene. Som jeg nevnte tidligere fikk jeg bare observert et kurs, siden det ikke var flere når jeg var i Vietnam. Kurset jeg var på ble holdt av en dommer fra VFF, mens selve kurset ble sponset av FFAV. Det var 16 deltagere. Kurset inneholdt teori og praksis om fotballregler og så skulle de ha en fysisk test og teoriprøve til slutt. Siden kurset var på vietnamesisk forsto jeg lite og var derfor bare med en dag.

Grunnen til jeg ville intervjuer nordmenn som hadde vært der nede, var for å få en innsikt i hvordan de så på prosjektet og om de følte at de kom igjennom med det de lærte vietnameserne som skulle bli instruktører.

---

⁶⁴ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

Vi hadde også åpen og deltakende observasjon i Vietnam som gjorde at vi fikk god forståelse av hvordan prosjektet fungerte.

I et av intervjuene i Norge med en som skulle ned for å kurse instruktører som skulle være trener for utviklingshemmede, kom det fram at hun ikke kunne så mye om fotball, men en hel del om funksjonshemmede. I forhold til at FFAV er et prosjekt som handler om fotball er det en fordel at alle som skal kurse folk til å bli fotballtrenere kan mye om fotball for å kunne lære bort best mulig. NFF sier selv *”forutsetning for deltakelse på kurset stilles det særlig et krav, god fotballfaglig bakgrunn og kompetanse.”*⁶⁵ I en evaluering etter kurset fant også kursholderne ut at de burde hatt bedre kontakt i forkant av kurset, noe som kunne ha bidratt til at kurset ble bedre.

De som hadde vært kursdeltakere i Vietnam følte at kursene hadde vært bra, men at ikke alt var like lett å forstå siden de ikke hadde noen fotballbakgrunn fra tidligere. Dette kan være litt av grunnen til at de blir opphengt i regler. Det er også større mulighet for at kursdeltakerne lærer feil når kursholderne ikke kan like mye om fotball.

Under noen skolebesøk observerte jeg også at noen trenere og ledere var påvirket av alkohol. De kunne sitte og ta seg flere flasker med øl før de reiste for å ha trening med et lag. Dette var særlig i områdene i fjellene.

*”Alkohol er en del av vår kultur, men skaper en stor utfordring i forbindelse med prosjektet”*⁶⁶

FFAV var klar over utfordringen, men hadde ikke klart å nå helt fram til deltakerne. Når dette er et prosjekt som blir styrt av NFF burde de være strengere siden de også skal være rollemodeller for barna de trener. Når de også sier at dette er en del av kulturen deres, kan det føles som de prøver å gjøre problemet mindre enn det, det er. Under kursene burde de da være klarere på dette, slik at det ikke bare ble forstått, men også at nulltoleranse for alkohol blir fulgt.

Idrettens holdning til alkohol er at barn og unge som deltar i aldersbestemte klasser (under 18 år) skal møte et trygt og alkoholfritt idrettsmiljø. Trenere og ledere skal ikke nyte alkohol i

---

⁶⁵ <http://www.fotball.no/nff/Internasjonalt/Instruktorkorpset/Kurs-for-internasjonale-instruktorer/>

⁶⁶ Intervjuobjekt 1

samvær med utøvere i denne alderen, men skal fremstå som gode forbilder for barn og unge.⁶⁷ Prosjektet skal være basert på frivillig basis, men mange trenere får betaling i form av bensin til og fra trening. Dette kan forsvares med at mange er fattige og det er ofte langt for trenerne å kjøre til trening.

”Lærerne får litt støtte for å være trenere fra NFF.”⁶⁸

I forhold til at FFAV prøver å danne disse klubbene på frivillig basis kan det være vanskelig å få dette til hvis det er noen instruktører som får støtte. Det kan være instruktører som ikke vil gjøre det mer når de ikke får støtte eller at de hører andre får det og ikke de.

”Kombinerer norsk og vietnamesisk læremetode for å gjøre det bedre for barna.”⁶⁹

Det var en av de vietnamesiske instruktørene jeg intervjuet som hadde vært på to fotballtrener kurs og et dommerkurs som sa det. Han sa at han prøvde å kombinere det han lærte av de norske instruktørene og det han kunne fra før av, for at metodene skulle passe best mulig til de vietnamesiske barna, slik at alle forsto det. Hvis han er den eneste som gjør det og de andre instruktørene har vanskelig for å lære barna i sine klubber fotball, vil jeg mene at FFAV og NFF må jobbe mer for å utvikle kursene, slik at de blir mer forståelig for de vietnamesiske barna. Etter kursene har de evaluering for å finne styrker og svakheter med kursene. Jeg møtte bare en i Vietnam som brukte de norske metodene og slo de sammen med de vietnamesiske. FFAV burde kanskje legge mer vekt på dette slik at flere gjorde det samme. Dette kan føre til at fotballtreningene til barna blir enda bedre.

---

⁶⁷ <http://www.nif.no/tema/lover/retningslinjer/Sider/alkohol.aspx>

⁶⁸ Intervjuobjekt 2

⁶⁹ Intervjuobjekt 3

6.1 Life Skills

I FFAV har de noe de kaller for "Life skills" som skal gi barna grunnleggende kunnskap for å få et sunt og produktivt liv. Her lærer de om verdiene til FFAV som er likestilling, samfunnsdeltakelse, frivillighet, læring, lagånd, respekt og toleranse, ha det gøy, menneskeverd og rettigheter, og fair-play.

Videre lærer de om kommunikasjonsferdigheter, om å skape relasjoner, konflikthåndtering og beslutningstaking. De har også delt opp emner etter alder. For eksempel lærer barn fra 12 – 16 år mer om seksualitet, menneskets fysiske og psykologiske utvikling, helse, prevensjon og de blir informert om HIV/AIDS. Barn fra 6 – 12 år har mer om hygiene og hvordan man kan forebygge ulike sykdommer ut fra sanitære og hygieniske forhold.⁷⁰

Vietnam er et av de landene som er minst berørt av HIV av landene i Sør-Øst Asia (0,4 %), men det har begynt å stige. Det er ca. 220 000 voksne og barn som lever med HIV.⁷¹

Under er intervju med en Life Skills instruktør fortalte hun at de jobbet mye med å gi barna bedre selvtillit og forberede de på livet videre. Jeg observerte at barna syntes det var veldig moro med disse aktivitetene, og under klubb-besøkene var barna veldig aktive med å svare på spørsmål vedrørende Life Skills. I forhold til at de skal skape voksne forbilder og formidle gode holdninger og verdier blant barn og unge som er en del av FFAV, har de etter mine observasjoner mye å jobbe med. Under noen av klubbbesøkene jeg hadde kunne vi tydelig se trenere som var beruset. Dette slår bare fast at kursene må bli bedre.

*"Ingen skal lukte alkohol eller røyke i forbindelse med fotballen."*⁷²

Dette ble sagt av en Life Skills instruktør. De fleste instruktørene har disse meningene, men de har fremdeles litt å jobbe med for å få med seg alle. I Vietnam er det også vanlig at det er menn som oftest røyker og drikker. Jeg har ikke funnet noen egen regelhåndbok for FFAV, annet enn at de skal følge NFF sine retningslinjer. Man kan derfor ikke si at disse instruktørene som drikker alkohol bryter noen regler. Men det var ofte det ble snakket om at man ikke skulle ha alkohol rundt fotballen, slik at jeg ville tro at de ville gå hardere til verks for å få slutt på det.

---

⁷⁰ <http://www.ffav.com.vn/c114/t114-125/life-skills-component-of-ffav-2008-2011.html>

⁷¹ http://www.unicef.org/media/media_26096.html

⁷² Informant 2

I likhet med fotballen i FFAV er det også bare de barna som spiller på fotball-lagene som lærer om Life Skills, siden dette er aktiviteter som skjer i sammenheng med fotballen.

”Lekene er bare for de som driver med fotball.”⁷³

Siden FFAV også jobber for sosial utvikling bør de kanskje prøve å nå ut til flere enn bare de barna som spiller fotball. Uavhengig om de vil spille fotball eller ikke bør alle barna på skolene ha muligheten til å lære mer om ulike samfunnsproblemer slik at de kan stille likt med de som spiller fotball.

Under en turnering var jeg og så på ulike Life Skills aktiviteter. Her var det satt opp stand med informasjon om for eksempel HIV/AIDS, de hadde plakater med ulike slagord og informasjonsvideoer hvor barna skulle få kunnskap om aktuelle temaer. Alle som var med på turneringen måtte være innom disse aktivitetene. Jeg stiller meg litt undrende til hvordan noen av disse aktivitetene ble gjennomført. En av aktivitetene gikk ut på å sparke en ball gjennom en stol hvor man hadde tre stoler å velge mellom. Mens to av stolene hadde tekster med positive verdier hadde den siste skriften HIV/AIDS. Hvis de traff stolene med de positive verdiene fikk de premie, mens når de traff stolen med HIV/AIDS ”døde” de og fikk ikke premie. Jeg ville tro at man kunne finne andre måter å lære barna om HIV og AIDS for å få de til å forstå at dette er sykdommer man vil unngå. Siden FFAV også jobber for å inkludere mennesker som er infisert av HIV/Aids bør man prøve å unngå skremselspropaganda. FFAV jobber også for å bidra til sosial utvikling, noe Life Skills er en del av. Foreldre, barn og lærere gir også tilbakemeldinger om positive resultater. Det er færre barn som dropper ut av skolen og det er mindre fravær.⁷⁴ Foreldre var også til stede under noen turneringer så det kan virke som FFAV har klart å bruke fotballen til å skape en sosial møteplass.

”Foreldrene involverte seg litt. De kunne være til stede på kamper og treninger.”⁷⁵

---

⁷³ Informant 2

⁷⁴ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

⁷⁵ Informant 5

6.2 Funksjonshemmede

Tidligere i oppgaven nevnte jeg at det generelle synet på fotball i Vietnam, er at det ikke er for funksjonshemmede barn. På kunstgressbanen i Huè som FFAV deler med en av kjerneklubbene trener det et lag med barn som har lærevansker og er døve. Det er bare gutter så langt, men de satser på å få med jenter etter hvert. Klubben legger større vekt på det sosiale miljøet, integrering og inkludering. De har også hatt kurs for instruktørene i klubben slik at de kan være trenere for disse barna. Det var vanskelig å få etablert denne klubben fordi litt av kulturen i Sør-Øst Asia er at mennesker som ikke kan bidra til samfunnet lett blir ekskludert. Synet på det i lokalsamfunnet forandret seg når FFAV støttet et lag med 10 funksjonshemmede gutter til å være med på en fotballturnering for funksjonshemmede barn i Ålesund i 2009. I 2008 organiserte også FFAV en turnering for funksjonshemmede barn for å framheve fotballen for funksjonshemmede barn og for å holde kurs for trenere.⁷⁶

I Vietnam fikk jeg muligheten til å være med å trene med disse barna. Det var uten tvil en av mine beste opplevelser, fordi alle disse barna viste stor livsglede når de fikk spille fotball. Det var for eksempel en spiller som syklet halvannen time hver vei for å komme på trening. Treningene varte ofte lengre enn de skulle, og foreldrene måtte rope eller hente de for å få de med seg. Under oppholdet mitt ble det arrangert en sosial samling under den norske cupfinalen mellom Molde og Ålesund. Spillere, trenere og familier ble invitert til denne kvelden. For disse guttene hadde FFAV klart å skape en sosial møteplass hvor de bare koste seg. Det var ikke mange steder vi var på hvor vi kunne se en slik idrettsglede. Når jeg spurte en av kursholderne som skulle kurse vietnamesere for å bli trenere for funksjonshemmede om de følte at det var lagt til rette for deres arbeid i Vietnam, fikk jeg til svar:

”Akkurat der vi var er det lagt til rette for et fotballlag for utviklingshemmede og døve, men det var bare døve til stede når vi holdt kurset.”⁷⁷

Da vi var på trening med de funksjonshemmede barna fikk jeg inntrykk av at instruktøren hadde god kontroll. Men ut fra det kursholderen sa ville jeg tro at når man holdt kurs så ville det være en fordel at instruktørene fikk trent seg på barn med forskjellige funksjonshemninger, slik at de fikk erfaring med flere barn og FFAV kunne ta i mot flere barn

⁷⁶ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

⁷⁷ Intervjuobjekt 11

som er funksjonshemmede. Videre sa også kursholderen av kurset at det var bra lagt opp fra arrangørene sin side.

7.0 Feltarbeid i Vietnam

I dette kapittelet vil jeg skrive om hvilke ulike metoder og tilnærminger jeg brukte for å finne ut om FFAV prosjektet, hvordan bruken av norske instruktører i Vietnam fungerer, og hvordan prosjektet fører til sportslig og sosial utvikling.

Jeg ville undersøke hvordan det fungerte med at norske instruktører reiste til Vietnam for å lære opp vietnamesere til å bli trenere, dommere, instruktører og ledere for barnefotballen, slik at de kan utvikle et større tilbud for breddefotballen i Vietnam. Videre ville jeg også undersøke hvordan fotballprosjektet ville føre til sosial utvikling, siden NFF's internasjonale bistand vektlegger fotballens potensial som sosialt verktøy. Dette kan gjøre barna bedre rustet til å møte ulike utfordringer senere i livet.⁷⁸

Siden prosjektet jeg skulle undersøke foregikk i Vietnam måtte jeg også lære meg litt om historien deres og kulturforskjeller i forhold til Norge, slik at jeg ville få et objektivt utgangspunkt for forskningsarbeidet mitt og få en best mulig forståelse av det jeg skulle forske på. Jeg brukte da den metodiske tilnærmingen kvalitativ.

I den kvalitative forskningsprosessen kan man ta utgangspunkt i de før-dommer og den før-forståelse en som forsker har. Før-forståelsen som man har tilegnet seg kan man lære gjennom egen utdanning eller annet faglig arbeid og erfaring. Samtidig er før-dommene viktige elementer i vår tilnærming til en undersøkelse siden de er sosialt baserte, subjektive holdninger til og forståelser av det fenomenet en skal undersøke.⁷⁹

Å finne seg en plass, en posisjon, innenfor de sosiale kontekster en vil studere, er det feltarbeid handler om.⁸⁰ Før jeg reiste til Vietnam ville jeg ha intervju av nordmenn som hadde vært instruktører i Vietnam, for at jeg skulle få en forståelse av deres arbeid, hvordan de instruerte, utfordringer de møtte på og hvordan det var å være der. Jeg spurte da om hvordan kursene foregikk, ulike utfordringer og hvordan de syntes kursene var. Siden jeg møtte intervjuobjektene på forskjellige steder og situasjoner ble det ikke brukt et standardisert spørreskjema, slik det skal være i et kvalitativt intervju. Man vil at de synspunktene som

---

⁷⁸ <http://www.fotball.no/nff/Internasjonalt/Visjoner-verdier-og-mal/>

⁷⁹ Metodevalg og Metodebruk, Holme, et. al. 1998

⁸⁰ Metodisk feltarbeid, produksjon og tolkning av kvalitative data, Fossåskaret, et. al. 1997

kommer til uttrykk skal være et resultat av undersøkelsespersonens egen forståelse, slik at de som ble intervjuet får større mulighet til å styre utviklingen i intervjuet.⁸¹

Jeg hadde allikevel en del spørsmål som var klargjort på forhånd som var sentrale i forhold til oppgaven.

Jeg møtte noen utfordringer her i forhold til oppgaven, fordi jeg ikke fikk velge de jeg ville intervjuer selv, men fikk en liste over noen som hadde vært der. Det var derfor litt forskjellig hvor mye de hadde vært der nede og hvor godt de kjente til prosjektet. Det var bra at jeg hadde startet tidlig med denne prosessen siden det kan være vanskelig å koordinere intervjuer når personene bor på forskjellige steder. De man velger å undersøke kan være avgjørende element i undersøkelsen. I forhold til det man forsker på kan undersøkelsen bli verdiløs hvis man får med feil person i utvalget.⁸²

I forhold til min undersøkelse kan det være noen som ikke hadde så stor kjennskap til prosjektet selv om de hadde vært der, men siden jeg startet med disse intervjuene hjalp det meg å øke informasjonsverdien og skape grunnlag for en dypere og mer fullstendig forståelse for det jeg skulle forske på.⁸³

Intervjuene ga meg også en forståelse om kulturen i Vietnam og om byen Huè som jeg bodde i. Før vi reiste ned hadde vi også et informasjonsmøte om prosjektets grunnlag og verdier og deres mål. Her fikk vi også en del nyttig informasjon om byen Huè.

Da vi kom til Huè hadde vi et par dager der vi kunne gjøre oss kjent før vi møtte opp på kontoret til FFAV staben hvor vi hadde et orienteringsmøte.

I Huè hadde jeg informasjonsintervjuer av de som jobbet i staben, for at jeg skulle få større forståelse av arbeidet deres og om prosjektet generelt.

Siden problemstillingen var å se på hvordan bruken av norske instruktører for å lære opp vietnamesere fungerte, var det viktig for meg at jeg kunne få kvalitative intervjuer med

---

⁸¹ Metodevalg og Metodebruk, Holme, et. al. 1998

⁸² Metodevalg og Metodebruk, Holme, et. al. 1998

⁸³ Metodevalg og Metodebruk, Holme, et. al. 1998

vietnamesiske trenere, dommere, ledere og instruktører. Det ville gi meg mer informasjon og større grunnlag for en dypere og mer fullstendig forståelse av det jeg forsket på.⁸⁴

Jeg intervjuet personer når jeg var rundt på klubb-besøk med staben, utflukter og ulike turneringer jeg var på. Spørsmålene hadde vi klargjort før vi var med rundt, pluss at jeg hadde oppfølgingsspørsmål hvis det var noe annet jeg lurte på. Svarene noterte jeg selv.

Jeg var inne på tanken på å bruke båndopptaker, men fant ut at det ble lite praktisk når jeg hele tiden måtte bruke tolk. Det var også mye bråk rundt oss, siden intervjuene ble tatt etter ulike besøk eller turneringer. Bruken av tolk kan også sees på som en mulig svakhet til oppgaven blant annet på grunn av språk eller kommunikasjonsproblemer.

Utvelgelsen av dem jeg skulle intervju gikk ofte av seg selv, siden det bare var en eller to instruktører tilstede når vi var på klubb-besøk. Når jeg var på turneringer valgte jeg ofte å spørre de som var mest engasjert, ellers var det oftest her dommerne var, slik at jeg kunne intervju de. Det var heller ikke så lett og få intervju barn som var med og spilte fotball, så det skjedde oftest når vi var på klubb-besøk og fikk stille noen spørsmål til de når alle var samlet. Rektorer og foreldre måtte også intervjues med tolk og foregikk helst etter klubb-besøk eller under turneringer.

Selv om det ofte ble litt forskjell på kvaliteten på intervjuene syntes jeg det var viktig å få snakket med forskjellige undersøkelsesenheter som var berørt av prosjektet på ulike måter for å få en best mulig forståelse.

”Å spåne lokaliteten på denne måten kan ikke bare gi informasjon om situasjonen som forskning kanskje må utføres i, men gir også feedback til utviklingen og raffineringen av forskningsproblemet. En kan komme til å oppdage at det en har tatt for en homogen kategori av mennesker, må løses opp i antall undertyper som har varierende karakteristika, og som svært sannsynlig vil være å finne på forskjellige stede.”⁸⁵

Det var også mye observasjon siden jeg skulle være med staben rundt på ulike klubb-besøk. Dette stilte store krav til meg som forsker, fordi jeg måtte kunne forstå hva som skjedde gjennom å se, høre og spørre. Åpen observasjon er også en tilnæringsmåte jeg brukte siden jeg var i Vietnam og fikk se prosjektet på nært hold. Jeg lærte mye av å være til stede og se på

⁸⁴ Metodevalg og Metodebruk, Holme, et. al. 1998

⁸⁵ Metodevalg og metodebruk, Holme, et. al. 1998, s. 99

aktørene i aksjon. Med åpen observasjon mener man at aktørene er klar over at man er en observatør.⁸⁶

”To observe, as a mundane, day-to-day operation in the field, is to orient one`s consciousness and one`s actions explicitly to look, to listen and to ask what`s happening. It is to ask one`s self: What is the order in, or meaning of, what`s happening?”⁸⁷

Jeg brukte åpen observasjon, fordi det ga meg muligheten til å kunne være med på ulike møter og klubb-besøkene. Det å kunne være med på møter ga meg også nyttig informasjon om hvordan prosjektet ble drevet og hvor vanskelig det kunne være å få prosjektet til å fungere. På kontoret til FFAV-staben fikk jeg også muligheten til å sitte sammen med på kontoret å arbeide, noe som ga meg muligheten til å se hvordan de jobbet sammen. Tanken med åpen observasjon var også at jeg skulle få muligheten til å se på ulike kurs. Men siden det ikke var noen instruktørkurs som ble holdt da jeg var der nede, var dette vanskelig å få til. Jeg var med en dag på et dommerkurs som ble holdt av den vietnamesiske dommerforeningen og sponset av FFAV. Ofte måtte jeg introdusere meg selv, dette gjorde det vanskelig å ha skjult observasjon. Noe annet som gjorde det vanskelig å få til skjult observasjon, er hvordan Vietnam blir styrt fordi da jeg reiste rundt med staben måtte det alltid informeres til de øvre organene som jeg har nevnt tidligere. Siden jeg fikk være med på turneringene rundt og observere, kunne jeg også velge ut hvem jeg ville intervju.

Aktiv eller passiv deltaking måtte jeg også ta stilling til, siden jeg fikk muligheten til å være med et lag med funksjonshemmede på treninger som var sponset av FFAV.

Her valgte jeg å være med og trene med laget, slik at jeg fikk kjennskap til gruppa. Det gjorde at jeg fikk en forståelse av hvor mye disse treningene betydde for guttene som var med. Hadde jeg valgt passiv deltaking og bare sittet på tribunen, kunne det fått innvirkning på treningen. Treneren hadde kanskje ikke fått gjort det han skulle fordi gruppa var mer opptatt av oss som satt og så på.

---

⁸⁶ Metodevalg og Metodebruk, Holme, et. al. 1998

⁸⁷ Metodevalg og metodebruk, Holme, et. al. 1998, s. 104

”Enkelt sagt innebærer feltarbeid at forskere oppholder seg blant de folk de vil studere i deres naturlige omgivelser. En prøver å observere direkte den samhandling som finner sted mellom folk, og en prøver selv å delta i så mye av denne samhandlingen som overhodet mulig”⁸⁸

I forhold til forberedelse og innsamling av data, gjorde jeg det sammen med han jeg reiste til Vietnam med. Før vi reiste på klubb-besøk lagde vi en intervjuguide som vi hadde med oss, samtidig som vi noterte hver for oss under intervjuene. I etterkant skrev og diskuterte vi sammen når vi var tilbake på hotellet for å skrive om dagen.

Forskjellige saker som vi hadde sett og hørt under klubb-besøkene vi hadde vært på ble diskutert og notert, slik at hvis det var noe vi ikke fikk med oss, kunne den andre hjelpe, eller at vi fikk utarbeidet noen nye spørsmål vi lurte på.

Sentrale kjennetegn ved kvalitativ metode:

- *”Forskeren streber mot best mulig følsom gjengivelse av data.*
- *Mange opplysninger om få undersøkelsesenheter.*
- *Mer usystematiske og ustrukturerte observasjoner.*
- *Interesse for det som er særegent, unikt og evt. avvikende.*
- *Livsnærhet: datainnsamlingen skjer under betingelser som ligger nær opp til den virkeligheten en ønsker å undersøke.*
- *Interesse for sammenhenger, strukturer.*
- *Framstilling og forståelse.*
- *Deltaker eller aktør. Han kan også delta som aktør.*
- *Jeg/du forhold mellom forskeren og undersøkelsespersonen.”⁸⁹*

Metode blir brukt som en framgangsmåte for å løse problemer og komme fram til en ny erkjennelse som et redskap. En metode er alle midler som blir brukt for å nå et mål. Det er også ulike grunnkrav som må være oppfylt for at en metode skal kunne brukes til samfunnsvitenskapelig forsknings- og utviklingsarbeid. Det man undersøker må ha samsvar med virkeligheten. Utvelgingen av data må skje systematisk, samtidig som man må være mest mulig nøyaktig med bruken av data. Resultatene må være åpne for kontroll, etterprøving og

---

⁸⁸ Skapte virkeligheter, om produksjon og tolkning av kvalitative data, Aase, et. al. 2007, s. 61

⁸⁹ Metodevalg og metodebruk, Holme, et. al. 1998, s. 75

kritikk når de presenteres. I de samfunnsforholdene en står overfor må resultatene kunne åpne for ny erkjennelse slik at det gis grunnlag for videre forsknings- og utviklingsarbeid og for økt erkjennelse.⁹⁰

7.1 Bruk av kilder

Ved bruken av intervju som jeg brukte i min oppgave vil jeg kunne få muntlige kilder som gir opplysninger som ikke finnes andre steder. De gir meg opplysninger som er mer av den personlige arten. Intervjuene vil også hjelpe til å utfylle det skriftlige kildematerialet jeg har samlet inn. Ved at jeg snakker med de som er berørt av prosjektet vil de kunne hjelpe meg med å plassere, korrigere og utdype det skriftlige materialet.⁹¹

Jeg bruker nettstedene til Norges Idrettsforbund (NIF) og Norges fotballforbund (NFF) og andre relevante nettsteder. Det er lagt ut mange kilder om bistand på nettet, men siden jeg skriver mer konkret om et prosjekt vil jeg ikke ha bruk for alle de kildene, fordi mange av dem går mer på det generelle.

Granskingen av kildene mine må jeg også ta utgangspunkt i. For som det står i Kjeldstadli, *Fortida er ikke hva den en gang var* blir historie, eller i mitt tilfelle intervjuene, kilder for meg som tar de i bruk for å svare på spørsmål. Her er det fire ulike sider som jeg kan følge når jeg jobber med min oppgave for å finne svar på problemstillingen. Disse sidene trenger man ikke å følge i riktig rekkefølge.

Den første er å vite hvilke kilder man har for å belyse et spørsmål. Det gjelder å finne fram kildene som er fullstendige eller iallefall representative.

Hva er de kildene vi har for oss, hva slags kilder er det eller hvilken funksjon hadde de i den situasjonen og det miljøet de ble til i, er den andre siden. Det gjelder å bestemme formålet med kildene og hvor de kommer fra.

I den tredje siden skal man finne ut av hva som står i kildene og hvilket innhold de har, slik at kildene blir tolket riktig.

---

⁹⁰Metodevalg og Metodebruk, Holme, et. al. 1998

⁹¹ Fortida er ikke hva den en gang var, Kjeldstadli. K, 2005

I den fjerde, gjelder det å bestemme hvilken relevans kildene har for problemstillingen, hva vi kan bruke dem til og om opplysningene er til å stole på, hvor troverdige de er. Det kan være forskjellig etter hvor mye materiale man har. Når jeg har en del intervjuer å se på, kan det være viktig å dobbeltsjekke opplysningene, slik at jeg ikke skriver feil i oppgaven eller at det blir mindre troverdig.⁹²

I intervjuene med vietnameserne spurte jeg hvordan de syntes bruken av tolk fungerte. De fleste sa at det fungerte bra, men det var en som sa at det ikke fungerte optimalt, fordi det oppsto litt misforståelser. Det kom også fram i flere av intervjuene i Norge. De følte at det var vanskelig å snakke gjennom tolk fordi de ikke visste hva tolken hadde sagt videre og at ting kom litt forskjellig fram på grunn av kulturforskjeller. Tolken i denne situasjonen var også nyansatt og kunne ikke så mye om fotball. Dette gjorde at det var vanskelig å forklare fotballterminologien. Kursholderne ønsket også å vite litt mer om det som ble sagt mellom deltakerne for å forstå hva de tenkte. De følte også at kurset burde vare lengre for at de skulle få fram alt de ønsket. Gjennom intervjuene av kursdeltakerne sa alle at kursene hadde bidratt til at de fikk mer aktivitet og bedre spillere, siden de hadde fått bedre forståelse. På de forskjellige utfluktene vi var på kunne vi også observere at de trenerne og dommerne som hadde vært på kurs var veldig opphengt i å følge fotballens reglement. Dette førte til unødvendig stopp i spillet og at det ikke ble noe flyt, noe som ødela litt for gleden av kampene. Vi kunne se det på en av turneringene hvor dommeren blåste for hands hele tiden. Det var ikke med vilje, men bare ballen var borti ble det blåst. Dette gjenspeiler at kursdeltakerne ikke kan nok om fotball. De kan reglene veldig godt, men ikke nok om selve spillet. Dette gjorde at kampene ble mer seriøse fordi barna ble opphengt i reglene, slik at litt av gleden med spillet kanskje gikk bort. Som nevnt tidligere inngår det også i dommerkursene at kursdeltakerne skal lære å gi barna en fin fotballopplevelse. I forhold til prosjektet gjenspeiler det at kursene ikke er klare nok eller at oppfølgingskursene kanskje ikke klarer å følge opp de dommerne som trenger det. Erfaringsbakgrunnen til de norske instruktørene er også ulik i forhold til internasjonalt arbeid. Noen har holdt kurs før, mens for andre er det første gang. Dette kan føre til at det blir forskjell på kvaliteten på kursene i Vietnam.

---

⁹² Fortida er ikke hva den en gang var, Kjeldstadli. K, 2005

8.0 FFAV – Likeverd eller Patronisering

For at jeg skal finne ut mer om hvordan utviklingen av instruktører, trenere, ledere og dommere i fotball i Vietnam kan hjelpe til sosial og sportslig utvikling, velger jeg å bruke teoriene innenfor utvikling og diskursanalyse for å få en bedre forståelse. Diskurs vil jeg bruke for å se på forholdet mellom NFF/FFAV og deltakere i Vietnam. Siden det er NFF som bestemmer hvor mye penger som skal brukes og hvor i prosjektet pengene skal brukes kan det virke hemmende på prosjektet. Deltakerne i Vietnam vil kanskje gjøre alt for å blidgjøre NFF uten å tenke på deres egen utvikling. Makten til prosjektets eiere på grunn av økonomien kan føre til at vietnameserne ikke vil utvikle seg, fordi de tenker mer på hva som gjøres for å få penger, istedenfor å tenke på hva de kan gjøre bedre utfra deres ressurser? Maktforholdet mellom NFF og deltakerne i Vietnam er da viktig å se på i forhold til prosjektets utvikling og betydning.

”Det, der gjør magten holdbar, der får os til at acceptere den, er simpelthen, det den ikke tynger os som en kraft, der siger nej, men at den gennemkrydser og producerer diskurs. Den skal snarere betragtes som et produktivt netværk, der løber gennem hele den sociale krop, end som en negativ instans, der har undertrykkelse som mål.”⁹³

Når jeg vil se på maktforholdet er det vanskelig å komme utenom Michel Foucault som jeg siterte ovenfor. Han utviklet teorier og begreper og en rekke empiriske undersøkelser og satte med det virkelig i gang diskursanalysen. Han mente at med makt så skulle man kunne utvikle i en positiv retning, ikke bruke det negativt for å ha makt over andre. Det skulle være produktivt.⁹⁴ Det er derfor viktig å se på hvordan NFF utøver sin makt. Bidrar de til likeverd og utvikling eller til patronisering og avhengighet? Hvordan ser vietnameserne på bruken av norske instruktører. Føler de selv at de får noe utbytte av det, eller føler de at de bare må være enige siden det er NFF som betaler. Tidligere i oppgaven har jeg med et sitat fra en av deltakerne på et kurs som sier at han prøvde å forandre det han lærte på kursene, slik at de vietnamesiske barna forsto det. Jeg syntes det var bra at han tenkte slik, men burde ikke NFF tenke på dette før de begynte med kursene. At det hele tiden er en toveis kommunikasjon på

⁹³ Diskurs analyse som teori og metode, Jørgensen, et. al. 2010, s. 23

⁹⁴ Diskurs analyse som teori og metode, Jørgensen, et. al. 2010

kursene der vietnameserne også kan komme med innspill for at det skal bli lettere å tilpasse treningene til den vietnamesiske treningsformen.

Det er også viktig for meg at jeg kan noe om Vietnam sin historie og kultur for å skjønne hvorfor de driver med utviklingsarbeid der. Dette gjelder også dersom instruktørene som kommer til Vietnam møter opp med helt faste rammer for hvordan dette skal gjøres, uten å kjenne til forholdene der. Da vil de ikke få god nok kvalitet på kursene og kursdeltakerne vil kanskje oppleve det annerledes og gjøre det feil. Siden det er et land med store forskjeller fra Norge er det viktig at jeg som forsker stiller med åpent sinn og en viss tilbakeholdenhet slik at jeg kan lære mer om de jeg forsker på, siden noe av det jeg vil finne ut er om arbeidet til FFAV fører til sosial utvikling. Jeg må også kunne reflektere over det som møter meg av utfordringer siden det er et land jeg ikke kjenner noe særlig til.

Det vil også være relevant for meg å se på de norske instruktørens læremåte i forhold til hva de lærer bort til de vietnamesiske, om de bruker den ”norske læremåten” i et land som er annerledes med tanke på historie og kulturelle forskjeller. Det vil antagelig være forskjell på den norske leder-stilen i forhold til den vietnamesiske, og hvordan den blir brukt på barn i Vietnam, siden kulturen og historien i landene er forskjellig. Det er ikke sikkert det holder at instruktørene har fått tilleggstudning i norsk utviklingspolitikk, tverrkulturell kommunikasjon og bruken av idrett som metode.

Idrett blir brukt som bistand til utvikling av instruktører, trenere, ledere og dommere i fotball i Vietnam for at det skal skape sosial og sportslig utvikling. Idrett blir brukt som utvikling gjennom lokalsamfunnet.

John Sudgen sier at:

*” if projects are locally grounded, carefully thought out, and professionally managed they can make modest contribution to wider efforts to promote conflict resolution and peaceful coexistence.”*⁹⁵

Med det mener han at hvis prosjektene er lokalt forankret, godt organisert og grundig gjennomtenkt kan det føre til at prosjektene vil ha bedre forutsetning for å nå målene sine.

---

⁹⁵ Third World quarterly, Qadir. S, 2011, s 397

FFAV bør ha vietnamesiske medarbeidere som kjenner godt til forholdene og samfunnet generelt for å få prosjektet til å fungere, men også for å gi prosjektet en lokal forankring. John Sudgen mener at dette er viktige faktorer som må ligge til grunn for at prosjekter skal klare å utgjøre en forskjell.

Det at FFAV mottar støtte fra norske myndigheter kan også være en utfordring. Mads Roser har skrevet om NIFs internasjonale arbeid og hvor mye NIFs egenart som bistandsaktør utfordres når de mottar finansiell støtte fra norske myndigheter til bistandsarbeidet i sin masteroppgave. Gjennom sitt arbeid har han kommet fram til at: *”NIF opplever at de må legitimere sin virksomhet ovenfor NORAD ved å adoptere statlige utviklingspolitiske målsetninger. Det kommer frem at usikkerhet i forholdet til NORAD er avgjørende i denne sammenheng.”*⁹⁶

I forhold til min oppgave bruker jeg diskurs for å se på hva idrett, bistand og utvikling i seg selv er, hvordan det utføres og hvordan det foregår i sosial praksis. Jeg vil også se på maktforholdet som er tett forbundet med diskurs.

Idrett blir ofte sett på det som har med fysisk aktivitet å gjøre, men idretten representerer også institusjoner som idrettsforbund, idrettslag, klubber som igjen ivaretar regelverk og regulerer aktivitet. Idrett kan likevel bli oppfattet og definert ulikt. Det går på menneskers ulike kulturer og tradisjoner.⁹⁷ Idrett blir ofte rettferdiggjort som en måte å drive utviklingsarbeid på fordi det blir sett på som et universelt språk. Jeg vil ta med et sitat fra tidligere FN-sekretær Kofi Annan.

*”Sport is a universal language. At its best it can bring people together, no matter what their origin, background, religious beliefs or economic status. And when young people participate in sports or have access to physical education, they can experience real exhilaration even as they learn the ideals of teamwork and tolerance. That is why the United Nations is turning more and more to the world of sport for help in our work for peace and our efforts to achieve the Millennium Development Goals”*⁹⁸

---

⁹⁶NIF som bistandsaktør – Utvikling av – eller igjennom idrett? Roser, 2011

⁹⁷ <http://www.xmag.no/id/187>

⁹⁸ http://www.un.org/sport2005/resources/statements/kofi_annan.pdf

”*Sport for all*” ble opprettet av Den Internasjonale olympiske komitè (IOC) i 1983 på grunn av den store interessen for idrett. Det viktigste målet for ”*Sport for all*” er å fremme det olympiske ideal om at idrett er for alle uavhengig av rase, kjønn og sosial klasse.⁹⁹ Solveig Straume skriver i sin masteroppgave at allerede i 1966 ble uttrykket kjent i Europa og fysisk aktivitet ble satt på dagsordenen. De fleste bistandsprosjektene i dag baserer seg på ”*Sport for all konseptet*” siden ideen om ”*Sport for all*” ble kjennetegnet som en mer inkluderende metode å drive bistandsarbeid på.

Fokuset var å styrke den nasjonale idrettsstrukturen og øke den faglige idrettskompetansen i samarbeidslandene.¹⁰⁰ *Football for all in Vietnam* er basert på denne typen prosjekt hvor de har som mål at alle som vil spille fotball skal ha muligheten til det og det vil de gjøre ved å danne klubber i grunnskolene for barn mellom 6 – 15 år og rekruttering og utdanning av personell.

Som nevnt har FFAV lag med i Norway Cup som en del av utviklingsarbeidet. Hanne Bjertnæs har i sin masteroppgave ”*Playing to win or playing for empowerment*” forsket på et lag fra Namibia som deltok på Norway Cup. Hun kom fram til at guttene som deltok ikke brydde seg om utviklingsaspektet fordi guttene ble valgt ut etter ferdigheter og fokuserte mer på spillet. Siden Norway Cup blir sett på som et utviklingssamarbeid-prosjekt burde fokuset vært på likestilling mente hun. Guttene likte å være med vennskapslaget fra Norge, men siden de hadde så liten tid sammen førte det til at kulturutvekslingen ikke ble så stor.

Under oppholdet hadde også fokuset vært på å vise nasjonaldrakter, noe som gjorde at ulikhetene mellom barna nesten bare ble større. Noe annet som er uheldig er at lagene deres er oppkalt etter utviklingsprosjektene. Istedenfor likestilling, får nordmenn et enda sterkere syn på at Afrika er et kontinent i konflikter og sult. Videre nevner hun at guttene hadde fått en positiv effekt av å delta med tanke på bedre oppførsel og disiplin.¹⁰¹ Jeg fikk ikke følge et lag til Norway Cup, men en kan tenke seg at barn fra Vietnam ville få samme opplevelse.

Jeg nevnte tidligere at FFAV-prosjektet har det samme konseptet som ”*Sport for all*.” Norske instruktører reiser ned for å kurse vietnamesere. Arvid Tollisen har i sin masteroppgave skrevet et studie om Mathare Youth Sport Association (MYSA) og eksterne aktørers involvering med særlig referanse til folkehøgskole. Han skriver om to nederlendere som

---

⁹⁹ <http://www.olympic.org/sport-for-all-commission>

¹⁰⁰ Norsk idrett som bistand, i eit historisk perspektiv, Masteroppgåve i idrettshistorie, Straume, 2005

¹⁰¹ *Playing to win or playing for empowerment*, Master degree programme in Peace and conflict transformation, faculty of social science, university of Tromsø, Bjertnæs, 2007

skulle drive med gymnastikkundervisning i skolen og treneropplæring i MYSA. De jobbet med to MYSA – ledere i team ut fra filosofien at en kunne tilføre idrettsfaglig kompetanse samtidig som MYSA – lederne sikret ”*cultural behavior* .”¹⁰² Den ene nederlenderen besøkte skoler og forsøkte å bidra til forbedring av aktiviteter i fysisk fostring sammen med MYSA – medarbeidere, mens han andre drev med kompetansebygging for fotballedere i de ulike sonene med sine MYSA – ledere. Tollisen opplevde i praksis et godt samarbeid mellom nederlenderne og kenyanerne i sitt forskningsarbeid. Dette var en ansettelsesperiode som varte over ett år og når Strømmestiftelsen luftet tanken om å ha norske ungdommer utplassert, gav daværende ”*chief manager* ” Maurice Njoroge uttrykk for skepsis. Han var skeptisk fordi han var redd for at en slik ordning kunne skape underlegenhetsfølelse og hemme utfoldelse hos egne MYSA – ledere. Tollisen skriver videre at selv om ungdommene i MYSA ikke har egne erfaringer fra kolonitiden så setter 70-års koloniundertrykking seg i folks sinn.¹⁰³ I Vietnam fikk jeg aldri sett noen kurs selv, men under noen av intervjuene kom det fram at ikke alle kursholderne hadde like god fotballkunnskap. Dette kan føre til at de lærer bort feil. Det kan også bli forsterket gjennom språkproblemer. Norske instruktører og vietnamesiske instruktører burde kanskje være på kurs sammen først for å lære om hverandre slik at kursene blir bedre.

Signe Moland har i sin masteroppgave forsket på kvinner, idrett og utvikling, hvor hun blant annet har skrevet om idrett og helse.

Hun har skrevet om Meier som mener at idrettens potensial i sammenheng med informasjon om kropp og helse ligger i de iboende egenskapene ved idretten som det fysiske og kroppslige. Idrettsarenaen blir da godt egnet til å ta opp sensitive og tabubelagte temaer som for eksempel HIV/AIDS-problematikken og tidlig graviditet.¹⁰⁴ Videre skriver hun om idrettens evne til å spre kunnskap om HIV/AIDS har blitt undersøkt av flere. I et prosjekt i de fattigste delene i Dar es Salaam viste undersøkelsen at HIV-kunnskapen blant de deltagerne barna var mye større enn hos de som ikke deltok. Hun nevner også at andre som har forsket på dette hevder at landene i sør bygger på en feilaktig antagelse om at befolkningen generelt har

---

¹⁰² Hovedfagoppgave, En liten ny hvit elefant, Idrett og bistand, 2003, s 80

¹⁰³ Hovedfagoppgave, En liten ny hvit elefant, Idrett og bistand, 2003

¹⁰⁴ *Gender Equity, Sport and Development*. Working Paper, , 2005

svekket helse og mangler kunnskap om helsefordelene knyttet til idrett og fysisk aktivitet. Videre skriver hun om Høyem m. fl (2011) som mener at dette er et forsøk på å overføre den vestlige idrettspolitikken til land i sør.¹⁰⁵ Helse og HIV/AIDS-problematikken inngår i FFAV's *Life skills*. De prøver hele tiden å utvikle dette slik at det blir mer relatert til de vietnamesiske barnas samfunn. Det ble også nevnt tidligere at barna som var inkludert i prosjektet i Dar es Salaam lærte om HIV/AIDS, mens de andre kunne mindre. Dette er noe jeg har nevnt tidligere i oppgaven i forhold til *Life Skills* i FFAV. Det skal jo være fotball for alle og når ikke alle blir inkludert i fotballen så blir de heller ikke inkludert i *Life Skills*. Dette fører til at det bare er noen av barna som lærer og det er de som utvikler seg.

For at jeg skal kunne få fram synspunkter på idrett, bistand og utvikling må jeg dra inn synspunkter fra utviklingsarbeid i afrikanske land hvor det har vært bistandsarbeid i flere år. Gunnar Garbo som er tidligere ambassadør i Tanzania er kritisk til hvordan bistand har vært organisert på og hvordan kommunikasjonen har foregått fra norsk ståsted. Han tenker blant annet på at NORAD-representasjonen i Tanzania på 80-tallet var norsk dominert, det var norsk som var arbeidsspråk og de fra Tanzania fantes bare i lavere stillinger. Engelsk ble kun benyttet i møter hvor folk fra Tanzania var til stede og av de norske arbeiderne var det få som ville lære seg deres språk. Virkeligheten blir beskrevet av Gunnar Garbo som ulik og den sterke mot den svake-polarisering.¹⁰⁶ I forhold til prosjektet er det også muligheter for at dette forgår siden de blir støttet og styrt av NFF. NFF har også en representant som jobber i FFAV og har kontakt med NFF i Norge.

*"Det er giverlandets representanter som bestemmer, ikke nødvendigvis takket være sin klokskap, men takket være sine økonomiske ressurser"*¹⁰⁷

Legger de norske instruktørene for store føringer til de vietnamesiske instruktørene, slik at de ikke klarer å utvikle seg? Blir det for kontrollert fra de norske instruktørens side, og kan det føre til norsk patronisering?

For meg så blir det viktig å ha et kritisk blikk på hvordan idrett kan bli brukt som et verktøy for utvikling og ikke bare ta for gitt at utviklingen av trenere, instruktører, ledere og dommere i fotball i Vietnam fører til sosial og sportslig utvikling.

---

¹⁰⁵ Masetoppgave, Kvinner, idrett og utvikling, 2011

¹⁰⁶ Makt og bistand, Garbo. G, Oslo, 1993

¹⁰⁷ Makt og bistand, Garbo. G, Oslo, 1993, s. 83

At kommunikasjonen i Tanzania på 80-tallet forsterket ulikhetene kunne Gunnar Garbo vise eksempler på siden han hadde vært der. Har idretten kvaliteter i seg som gjør det til et bedre verktøy som kommunikasjon, som ville føre til at et prosjekt som FFAV blir bedre?

Siden sportslig utvikling også er et av målene med FFAV vil jeg se på dette. For man kan stille spørsmål ved dette. Hvorfor skal man jobbe med sportslig utvikling hvis prosjektene fra Norge sin side allerede stopper ved ungdomskolen. Burde man ikke også jobbe for at de skal få et bedre tilbud når de blir eldre? Hvis det ikke er noe tilbud for de, så er det sikkert mange unge som ville slutte med idrett når de er ferdig med ungdomskolen. De fleste er enige om fordelene ved idrett, men det kan finnes uenigheter i den grad at man enten fokuserer på "development of sport" eller «Development through sport.»¹⁰⁸ FFAV fokuserer på begge. På den ene siden vil de utvikle selvstendige klubber på grasrot nivå, og på den andre bruker de fotballen for å skape en trygg arena hvor de vil skape sosial utvikling. Fred Coalter mener at vi kan dele idrett og utvikling opp i to ulike tilnærminger. Den ene kaller han *Sport plus* og her er målet å utvikle bærekraftige organisasjoner for at man skal klare å oppnå en rekke mål. Det skal man klare ved å gjøre det mulig for alle å drive idrett. Man skal gi opplæring og støtte til trenere og ledere, og utvikle flere muligheter for forbedring. Den andre, *Plus sport* går ikke bare på å utvikle idretten, men også andre samfunnsmessige utfordringer, hvor idretten blir sett på som et verktøy for å utvikle flere ferdigheter i livet. *Sport plus* har altså muligheten til å belyse saker som HIV/AIDS utdanning, øke fokuset på viktigheten av utdanning generelt og andre utfordringer man møter i livet. Dette skal man klare ved å implementere disse i idrettsorganisasjonene. Programmene jobber selvfølgelig for at flest mulig skal ha muligheten til å drive aktivitet, men de legger mest vekt på at barn og unge skal nå målene til sosial- og helse programmene gjennom idretten. For eksempel at utdanning og atferdsendring (ikke-sportslige resultater) er viktigere enn den langsiktige bærekraftige utviklingen av idretten.¹⁰⁹ FFAV er et prosjekt som ligger i *Plus sport* kategorien. De bruker *Life Skills* i fotballen for å lære barna om ulike samfunnsproblemer i Vietnam. I FFAV er det også slutt for barna når de blir eldre. Hva de gjør med fotballen etterpå blir opp til dem selv. Jeg synes at et prosjekt som FFAV som jobber med utvikling bør satse litt større for å få større utbytte i det lange løp. For slik det er nå så stopper det opp med en gang barna er ute av skolen. I dette konseptet er også målet å gi alle muligheten. Men som jeg vil nevne senere i

¹⁰⁸ A wider social role for sport, who's keeping the score?, Coalter, F. New York, 2007, s. 71

¹⁰⁹

http://assets.sportanddev.org/downloads/10_sport_in_development_a_monitoring_and_evaluation_manual.pdf

oppgaven har FFAV store mangler når det kommer til laguttak og aktivitet for alle. Jeg kunne se gjentatte ganger at det var de beste som spilte og gjennom intervjuene med instruktørene kom det også frem flere ganger at det var de beste på skolene som fikk spille. Dette gjør at prosjektet har store utfordringer i forhold til å nå målet sitt. Det er vanskelig å legitimere prosjektet når det bare er de færreste som blir involvert. Det kan ha noe med idrett i seg selv å gjøre, siden det finnes mange inklusjons- og eksklusjonsmekanismer innenfor idretten. Jan Ove Tangen skriver, at det ikke er opp til samfunnet, politiske systemet eller enkelte menneske i det moderne samfunnet å bestemme hvem som får delta og hvem som ikke får delta i idretten. Det er ikke gitt, at samfunnet ikke setter grenser for hvem som er med eller ikke.¹¹⁰ I FFAV er det en selektiv inklusjon. Med det menes at bare de som er gode nok til å spille fotball blir inkludert i FFAV, mens de som ikke er gode blir ekskludert.¹¹¹

Siden NIF sin visjon er å jobbe for at alle skal ha muligheten til å drive idrett¹¹² så synes jeg at FFAV har store mangler i forhold til og nå dette målet.

Et annet aspekt som er viktig å få med seg er hvorfor NFF har gått inn for å satse på FFAV i skolesystemet i Vietnam. Er det på grunn av at det er enklest mulig, slipper mye arbeid i forhold til å finne barna eller at det ser bra ut at de er med å utvikle skolesystemet også. Hvem er det som bestemte at de skulle være i skolesystemet? Hvis de hadde etablert seg utenfor skolesystemet kunne det jo kanskje vært mulighet for at de hadde fått flere som var veldig interessert i fotball, og dermed hatt mulighet til å inkludere flere. Utenfor skolen kunne FFAV kontrollert bedre at alle som var interessert i fotball fikk spille, og ikke bare de beste. For i skolesystemet er det jo mange av barna som blir pålagt å spille fordi de er flinke, men det er ikke sikkert at de er like motivert. På skolen vil kanskje ikke mange av barna ha den samme utviklingen fordi barna vil oppfatte instruktørens (lærerne) ord som det riktige. Det blir ikke rom for den samme utviklingen som på en arena utenfor skolen, hvor instruktørene kanskje ville ha vært mer veiledere.

På noen skoler ble vi også informert om at de fokuserte på resultater. Synet på de ulike skolene kan derfor legge press på instruktørene i forhold til å alltid velge ut de beste spillerne.

---

¹¹⁰ Hvordan er idrett mulig?, Tangen, 2004

¹¹¹ Hvordan er idrett mulig?, Tangen, 2004

¹¹² <http://www.idrett.no/omnif/Sider/forside.aspx>

9.0 Football for all?

FFAV sin visjon er at fotball skal være for alle. Videre i oppgaven skal jeg bruke sitater og observasjoner fra Vietnam for å presentere ulike funn, for å diskutere om dette virkelig er et prosjekt for alle, blir alle inkludert. Klarer de å bruke det de lærer av de norske instruktørene til å forbedre barnefotballen i klubbene og om den sosiale utviklingen i områdene blir bedre på grunn av prosjektet. Under mine intervjuer kom det ulike synspunkt på kursene mellom norske instruktører og vietnamesiske kursdeltakere. Intervjuobjektene svarte også på hva de følte de fikk igjen av å være med på prosjektet, og hvilke ringvirkninger det fikk.

9.1 Hvem får delta?

”Barna ble valgt etter ferdigheter, ”¹¹³

”2 ganger i året har de tester for å finne de beste spillerne for å danne et lag”¹¹⁴

Dette var ting som ble sagt i noen av intervjuene på utfluktene jeg var på.

”NFFs overordnede visjon gjelder også for den internasjonale bistanden: Fotballglede, muligheter og utfordringer for alle!”

”På grunnlag av denne visjonen er NFFs internasjonale arbeid rettet inn mot barn, unge og jenter i landene vi jobber i. Her er det breddefotballen som står i fokus. Dette gjenspeiles også i verdiene som fremmes i NFFs internasjonale arbeid: Aktivisering, inkludering og samhold. ”¹¹⁵

I følge NFF's visjon skal alle barn inkluderes. I følge noen av dem jeg intervjuet kom det fram at dette ikke ble fulgt. Det var bare de beste som ble tatt ut. Jeg kunne også observere dette under en turnering hvor hvert lag hadde med seg ti spillere. Det ble gitt beskjed om at alle spillerne skulle spille like mye, men når det begynte å nærme seg finalen var plutselig mange av de spillerne som ikke ble sett på som de beste, skadet eller syke. Dermed var det de samme spillerne som spilte hele kampene. Dette er overordnede mål som FFAV prøver å

---

¹¹³ Intervjuobjekt 4

¹¹⁴ Intervjuobjekt 5

¹¹⁵ <http://www.fotball.no/nff/Internasjonalt/Visjoner-verdier-og-mal/>

følge, men ikke helt klarer å oppnå. Under den samme turneringen fortalte en av de som var med og arrangerte at han hadde vært på besøk på et av hotellene hvor lagene bodde, og der hadde han sett at barna ikke var syke eller skadet. Det kan virke som instruktøren ikke pratet sant. De norske føringene hvor alle skal spille like mye fører til at noen av de vietnamesiske instruktørene kommer i en vanskelig situasjon. For deres mentalitet og kultur sier at de skal vinne. Derfor vil de gjøre alt for å nå det målet. Blir det da riktig fra NFF sin side å sette føringer for dette når det er helt normalt i Vietnam. Er den "norske" metoden bedre, eller er det bare NFF som tror det. For meg virket det som NFF sin metode førte til at den vietnamesiske instruktøren følte han måtte lyve for at han skulle nå målet.

*"Inviterer alle foreldrene til de gode spillerne for å overtale de til å la barna spille. Foreldrene på sin side er bekymret for skader og at fotballen skal gå utover skolegangen."*¹¹⁶

Med disse utsagnene mente skolen vi besøkte at de bare jobbet for at de beste barna skulle spille, men også at de forsøkte å få foreldrene til å forstå at fotballen ikke ville gå utover skolearbeidet. Ut fra dette sitatet kan det da virke som at ikke alle barna blir inkludert, siden skolen fokuserer mer på de beste og ikke de dårlige.

*"Fokuserer mye på resultater både faglig og på fotball."*¹¹⁷

Under et skolebesøk ble det sagt at skolen jobbet for å oppnå best mulig resultater, ikke bare faglig, men også på fotballbiten. Når skolen har mål om å være best kan det være vanskelig for dem å ta med de som er nest best. FFAV jobber hele tiden for at skolene skal inkludere alle, men når skolene har disse målene kan det være vanskelig å nå fram. De kan prøve å kontrollere det, men som nevnt tidligere måtte man alltid si i fra når man kom på skolebesøk, slik at skolene alltid hadde kontroll på hva de gjorde. Siden skolen alltid fikk beskjed om når FFAV skulle komme, ville de alltid ha mulighet til å forberede seg slik at det FFAV fikk se kanskje ikke stemte.

*"Når barna spiller, har de en policy om at lærerne må være med for å observere."*¹¹⁸

---

¹¹⁶ Intervjuobjekt 6

¹¹⁷ Intervjuobjekt 7

¹¹⁸ Intervjuobjekt 7

At lærerne er ute i skolegården for å se hvem som er best viser også at skolene ikke satser på at alle skal få spille, men hele tiden jobber for å finne de beste spillerne, for å danne best mulig lag.

”Fokuserer mest på de som er på det nest siste året.”¹¹⁹

Dette sitatet viser også at klubbene ikke har forstått hva FFAV er ute etter. Hvis skolen fokuserer mest på et trinn er det mange andre barn som blir ekskludert.

Under en turnering hvor alle provinsene skulle være med ble det også sagt at *”De beste spillerne i hver provins danner lagene”*. Dette var en turnering som FFAV arrangerte selv. Ut fra deres visjon ville man iallfall tro at de ville ha gjort det klart at utvelgelsen av lagene ikke skulle skje ut fra hvem som var best.

I samme turneringen var det mange av trenerne som hengte seg opp i regelen om at alle skulle spille en omgang hver. De lurte veldig på hva de skulle gjøre hvis en spiller ble skadet, siden alle skulle spille like mye. Det ble da sagt at turneringen var for at alle skulle ha det gøy, så man måtte ikke henge seg for mye opp i regler. Som nevnt tidligere var det da mange av spillerne som ble skadet, slik at det bare var de beste som spilte. Jeg observerte under turneringen at flere av de spillerne som var skadet eller syke var med og varmet opp, men satte seg på benken når kampen startet.

Da vi snakket med noen av trenerne etter kampen fikk vi beskjed om at de hadde vondt i øyet, vondt i armen eller andre skader. Jeg kunne ikke få dette helt til å stemme siden jeg hadde sett de samme barna løpe rundt under oppvarmingen på lik linje med de andre. Jeg kan ikke si med sikkerhet at trenerne lyver, men etter hva jeg observerte så det ut som barna kunne ha spilt. Jeg kan spørre meg selv hvorfor barna ikke skulle få muligheten til å spille, og det kan virke som den største grunnen er at de vil vinne.

I denne turneringen fikk også alle barna en premie. Bestemmelsene om barneidretten til NIF sier:

”Alle barn skal få premie i et idrettsarrangement dersom premiering skjer.”¹²⁰

---

¹¹⁹ Intervjuobjekt 8

¹²⁰ <http://www.nif.no/tema/barneidrett/bestemmelserogrettigheter/barnebestemmelser/Sider/default.aspx>

Under et av skolebesøkene jeg var på under en fotballturnering observerte jeg at de hadde pengepremie til de som ble kåret til turneringens beste og de som scoret flest mål. Dette strider mot NFF sine barneidrettsbestemmelser.

I forhold til disse sitatene og det jeg observerte i Vietnam kan det se ut som FFAV har en del utfordringer i forhold til deres visjon om at alle skal ha muligheten. FFAV står for ”*football for all*”. Det betyr at alle skal kunne spille uansett om du er god eller dårlig. Siden FFAV er under NFF så må de følge deres retningslinjer i forhold til idrettens barnerettigheter og bestemmelser om barneidrett.

Rettighetene og bestemmelsene for barneidretten som er utarbeidet av NIF og olympiske og paralympiske komité, sier at barn som driver med idrett skal gjøre det fordi de synes det er moro. Alle trenere, ledere og foreldre skal ta vare på og videreutvikle opplevelser og læring som barna får gjennom idretten, alene og sammen med venner. Barna skal inkluderes i idrettslaget uavhengig av ambisjoner og behov, og at idrettsaktivitetene skal foregå på barnas premisser. Et tilbud uten forskjellsbehandling og uten hensyn til barnets og dets foreldres kjønn, etniske bakgrunn, livssyn, seksuelle orientering, fysiske utvikling og funksjonshemming skal sikres. Dette er virkemidler som skal brukes i arbeidet med å gjøre barneidretten så god og helhetlig som mulig.¹²¹ FFAV sitt navn tilsier også at det skal være fotball for alle.

I visjonen deres står det også at alle som vil, skal ha muligheten til å spille basert på deres interesse og ikke ferdigheter eller lærere og foreldres ambisjoner. Videre sier de at provinsen Huè skal bli en modell for grasrotfotballen i Sør-øst Asia.¹²² Det er en stor målsetning. I dag støtter FFAV kun et guttelag og et jentelag med 20 spillere som blir til sammen 40 spillere på hver skole. De må ha like mange av hver for å få støtte. Under klubb-besøkene var jeg på noen skoler som hadde rundt 700 elever. Det skal godt gjøres å kunne gi disse barna samme mulighet. Og som sitatene jeg har skrevet tidligere sier, så har FFAV en stor jobb med å inkludere alle.

---

¹²¹ http://www.idrett.no/tema/barneidrett/bestemmelserogrettigheter/Sider/rettigheter_bestemmelser.aspx

¹²² http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

9.2 Utstyr og klubb utvikling

FFAV og NFF støtter også utstyr til de forskjellige klubbene når de starter opp. Drakter med logoer til alle klubbene er godt tatt i mot og skaper god tilhørighet til klubbene. Barna i klubbene konkurrerer om å lage logo og FFAV hjelper dem å få logoen på draktene. FFAV sørger for at alle klubbene har fotballer, drakter, fotballsko, kjepler, mål og nett, fløyte, pumpe, taktikk Brett og førstehjelpsskrin.¹²³ Klubbene rundt er godt fornøyd med alt utstyret de har fått, men under noen av klubb-besøkene kom det også fram at klubbene ikke forsto at det bare var i oppstartsfasen de fikk alt dette.

”Dårlig med utstyr. Draktene og skoene blir fort slitte.”¹²⁴

I denne klubben var ikke treneren helt fornøyd med at de ikke fikk mer utstyr. Han mente treningene ikke ble like bra og de ble dårligere enn de andre på grunn av utstyret ble utslitt. Hvis FFAV skal klare å få alle klubbene til å stå på egen bein må de gjøre det mer klart for klubbene at de må jobbe for å klare seg selv. De må kanskje jobbe mer for å få struktur i klubbene og hjelpe med en økonomisk fremtidsplan i klubbene. På denne skolen hadde de gjort et tiltak med å kontakte noen av de andre skolene i området for å høre om de kunne bytte utstyr, men helst ville de ha nytt fra FFAV. Utstyr de ville bytte var for eksempel fotballsko fordi de ikke hadde nok sko i forskjellige størrelser. Det ble også sagt at det var et tilfelle der en klubb bare hadde fått utdelt sko med store nummer, mens en annen klubb klagde på at skoene var for små. Dette kunne man nok enkelt forhindre med litt bedre kommunikasjon mellom klubbene og FFAV.

”Banen blir brukt mye. Så de ønsker forbedring av banen og utstyr.”¹²⁵

Et annet eksempel var at banen måtte forbedres. I Vietnam har de også regntiden som ofte fører med seg store ødeleggelser. Klubbene hadde ikke noen plan for hvordan de skulle klare å vedlikeholde banene, og det førte til at de forventet at FFAV skulle støtte dem med det. FFAV hadde gjort klubben avhengig av hjelp. Istedenfor at menneskene i klubben har lært hvordan de skal ordne opp i dette selv, har man heller delt ut utstyr og satset på at det skaper aktivitet, uten å tenke på det som vil skje i fremtiden.

---

¹²³ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

¹²⁴ Intervjuobjekt 9

¹²⁵ Intervjuobjekt 9

I dag setter et av kursene til FFAV fokus på hvordan man skal lære å lede og administrere en klubb. Kurset er en innføring i ulike måter å drive en klubb, fordele oppgaver, strukturering, lage fremtidsplaner, budsjettering og organisering av turneringer. Målgruppen for kurset er de som sitter i styret for Department of Education and Training (DoET) og styret for alle fotballklubbene.¹²⁶ På det tidspunktet jeg var der nede hadde ikke FFAV dette tilbudet.

FFAV er et prosjekt som utvikler seg fort og de får med mange, men det kan kanskje virke som de utvikler seg litt for fort. Det kan også være bedre for utviklingen av FFAV å ha kontroll over få etablerte klubber enn å ha dårlig kontroll over mange klubber. Da vil folk se at dette er trygge klubber og få større tro på prosjektet, som igjen kan føre til større oppslutning rundt klubbene.

”Ingen framtidsplan på økonomien, kommersielle ressurser.”¹²⁷

For at prosjektet skal bli bærekraftig og klubbene skal klare å drive seg selv er det viktig at man har en plan for framtiden. Ikke bare på kursing og klubb utvikling, men også på økonomien. Under oppholdet i Vietnam fikk vi ikke forståelsen av prosjektet hadde noen videre plan på dette utenom at de jobbet med evalueringen som skulle sendes til NORAD. Jeg fikk inntrykk av at det bare var noen klubber som tenkte på det.

”Noen foreldre støtter også.”¹²⁸

”Prøver å involvere lokale instanser, for at de skal føre klubben videre.”¹²⁹

I noen av klubbene var det også foreldre som hjalp til i forhold til støtte og videre drift av klubbene. Slik jeg observerte prosjektet virket det som at det var veldig positivt for de barna som deltok i fotballen, men med tanke på at prosjektet heter Football for all in Vietnam ville jeg mene at prosjektet burde jobbe for å nå ut til flere. For slik det er lagt opp nå så ekskluderer de flere enn de inkluderer. Med det mener jeg at de burde prøve å danne flere kjerneklubber som er bærekraftige. Slik kan de fokusere mer på de som trenger hjelp, samtidig som de kan bruke kjerneklubbene til å lære de andre.

---

¹²⁶ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

¹²⁷ Informant 1

¹²⁸ Intervjuobjekt 10

¹²⁹ Intervjuobjekt 10

Det var svar jeg fikk på noen av klubb-besøkene. Det var på skoler som var nær byen Huè hvor de har flere muligheter og det er flere bedrifter i nærheten. De jobbet for å bli uavhengig av FFAV. Klubbene som lå lenger opp i fjellene og lengre fra tettstedene hadde større vanskeligheter med å få hjelp.

Det virket heller ikke som de helt forsto nødvendigheten av det når de allikevel fikk støtte fra FFAV. En av skolene vi var på fungerte bra og hadde utviklet seg alene. Her hadde de også klare retningslinjer for hvordan de skulle drive klubben.

”For stort jag etter å danne klubber og tall, i stede for å danne operative klubber som er selvfungerende. For lite fokus på å danne kjerneklubber, noe som er en av NIF sine retningslinjer.”¹³⁰

Dette ble sagt under et av intervjuene jeg hadde. I forhold til dette sitatet og det vi observerte ute i klubbene kan det virke som at det stemmer. Han jeg intervjuet mente at prosjektet fokuserte alt for mye på å øke antall klubber og glemte å jobbe for at klubbene var bærekraftige og kunne drive seg selv. De tenkte mer på hvordan andre ser på prosjektet utad. Prosjektet ser jo veldig bra ut med tanke på hvor mange klubber de har dannet, men slik det kommer fram i intervjuene og observasjonene jeg hadde, ser det ut som de må jobbe hardt for å få klubbene til å drive seg selv.

Fokuset burde kanskje være mer på å utvikle klubber som er bærekraftige og kan være modellklubber for de nye klubbene, slik at klubbene kan stå sterkt den dagen NFF trekker seg ut.

”God planlegging, evalueringsmøter og gi tilbakemeldinger til hverandre.”¹³¹

En annen skole hadde også hatt fotballturneringer tidligere.

”Organiserte fotballturneringer før NFF kom med støtte, men etter de kom ble det bedre kvalitet.”¹³²

FFAV hadde gjort at kvaliteten hadde blitt bedre. Skolen her hadde en trener med erfaring med fotball fra tidligere. Det kom fram under intervjuet at kvaliteten hadde ikke blitt bedre

---

¹³⁰ Informant 1

¹³¹ Intervjuobjekt 7

¹³² Intervjuobjekt 7

fordi det var flere som hadde fått muligheten til å spille, men fordi han hadde fått flere kurs hadde han blitt en bedre trener som igjen førte til at barna ble bedre. Slik jeg ser det har FFAV store utfordringer i forhold til å få klubbene til å klare seg selv. De må jobbe for at klubbene selv tar ansvar for å skape samarbeid med flere klubber rundt seg for at de kan lære av hverandre.

9.3 Seminar med FFAV

Under feltarbeidet mitt fikk jeg også muligheten til å være med de ansatte i FFAV på deres seminar i Laos. De skulle legge en fremtidsplan og strategi for prosjektet og evaluere året som hadde gått. Her kom det opp utfordringer de mente de måtte jobbe med.

”Mange klubber, for få i staben til å kunne hjelpe alle.”¹³³

At de ansatte selv føler at de har for mange klubber å jobbe med kan sees på som positivt, fordi de klarer å se selv hvor prosjektet må forbedres. Samtidig har FFAV vært etablert såpass lenge at dette burde vært noe de hadde sett tidligere. Dette kan man se i sammenheng med at FFAV jobber for mye med å danne mange klubber, for at de skal se bra ut utad i samfunnet, eller at de gjør det for å få mest mulig støtte. De burde kanskje heller ha større fokus på å danne kjerneklubber, som en av dem jeg intervjuet sa. At det heller ikke er mer enn en av de ansatte som har bakgrunn fra fotball kan bli sett på som en svakhet. Som jeg observerte da jeg var på klubbetok med de ansatte, var det ikke mange av dem som skjønte hva som foregikk ute på banen. Jeg tenker at jobber man med noe, så bør man ha stor kunnskap om det man faktisk jobber for å utvikle. Et annet eksempel var at de ansatte følte seg klare for å innføre ligasystem for klubbene. På den ene skolen vi besøkte ble dette også nevnt. Den ene ansatte som hadde fotballbakgrunn, prøvde å forklare de andre hvordan det fungerte, uten at de forsto hva han mente. Man kan jo da lure på hvordan de vil få dette til hvis de ikke forstår fotballterminologien. Under seminaret ble det klart at alle de ansatte skulle få bedre fotballforståelse gjennom å lære seg mer om grasrotfotballen.

”Tolkingen må bli bedre – tolken må se at de andre vietnameserne skjønner det.”¹³⁴

---

¹³³ Informant 3

¹³⁴ Informant 4

I forhold til kursene mente også de ansatte at tolken på de forskjellige kursene måtte bli bedre. De måtte være sikre på at alle forsto hva som ble sagt slik at de ville klare å bli gode instruktører i klubbene sine. Som nevnt tidligere var det noen av kursholderne som også mente dette. En av dem jeg intervjuet sa også at de hadde evaluering hver dag etter kursene. Man kan jo da spørre seg hvorfor problemene rundt tolk ikke har blitt tatt tak i tidligere.

”Utviklingen har ikke gått så fort i klubbene som de hadde håpet på. Vil finne nye klubber å støtte”¹³⁵

Dette ble også sagt under seminaret. Jeg følte da at FFAV hadde litt delte meninger om driften av prosjektet. Det ble tidligere nevnt at de hadde for mange klubber å ha ansvar for. Det kan også virke som at prosjektet ikke brydde seg så mye om de klubbene som ikke klarte å bli bærekraftige, men bare ville hjelpe de som utviklet seg. Hvis det er tilfelle ville en jo tro at klubbene ville falle helt sammen, hvis man først gjorde de avhengige av FFAV for så ikke hjelpe dem mer.

---

¹³⁵ Informant 5

10.0 FFAV`s utvikling

FFAV er også i utvikling hele tiden og de ser hele tiden etter nye muligheter for å utvikle seg. Feltarbeidet mitt foregikk i slutten av 2009, så prosjektet har utviklet seg på mange områder siden jeg var der.

De har fått flere klubber og mange flere lag og spillere. De har også utviklet flere kurs for å få flere involverte i prosjektet og dannet kurs for at de skal utvikle bedre klubber. Fra fotballen i seg selv, til å drive og administrere klubber. De har som mål å utvikle 10 klubber i året.

Når klubbene og aktivitetene i FFAV er bærekraftige satser NFF å trekke seg ut. De vil da overlate prosjektet til de vietnamesiske myndighetene som vil drive det videre på en bra måte. Fotballen er organisert forskjellig i Norge og Vietnam og NFF/FFAV føler fremdeles at det økonomiske i Vietnam må bli utbedret før NFF kan trekke seg ut. NFF ser på to forskjellige muligheter. Enten at MoET/DoET tar over prosjektet og driver det videre slik det er i dag, eller at VFF tar ansvaret og utvikler prosjektet slik at barnefotballen blir satt i et system, lignende det vi har i Norge. Siden breddefotballen for barn er relativt nytt i Vietnam synes NFF fremdeles at det er viktig med norsk ledelse av prosjektet. NFF og FFAV jobber hele tiden for å fremme sine prinsipper, ikke bare i klubbene, men også hos myndighetene som blir berørt av prosjektet.

Når klubbene de har i dag er bærekraftige vil de føre prosjektet videre ut i Vietnam, og forhåpentligvis videre til andre land i Sør-Øst Asia.¹³⁶

---

¹³⁶ http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf

11.0 Konklusjon

Min problemstilling var:

Hvordan påvirkes lokalsamfunnet i Huè av FFAV?

- *Hvordan bidrar NFF`s instruktørkurs til utviklingen av fotball i Vietnam?*

For å svare på dette har jeg diskutert ulike aspekter ved prosjektet ved hjelp av sitater fra intervjuene jeg hadde med norske kursholdere og vietnamesiske kursdeltakere, og mine observasjoner under forskningsarbeidet. Jeg brukte diskurs og utviklingsteorier for å støtte opp mine synspunkter og utfordringer jeg ser ved prosjektet.

Andre forskningsarbeid ble også brukt for å kunne se på utfordringer fra andre bistandsprosjekter og relatere dem til FFAV.

Under forskningsarbeidet opplevde jeg FFAV som et positivt og spennende prosjekt.

Menneskene i NFF og FFAV staben som jobbet med prosjektet viste at dette var noe de likte å jobbe med. Uansett hvor jeg reiste med FFAV staben var det smilende barn som elsket å spille fotball. Jeg fikk høre flere ganger at prosjektet hadde vært veldig positivt i samfunnet. Når alle er så positive som de er nå kan en jo bare håpe at utviklingen blir enda større når prosjektet har utviklet seg mer.

I oppgaven min ville jeg se nærmere på hvordan NFF`s instruktørkurs bidrar til utviklingen av fotballen i Vietnam og hvor stor sosial utvikling prosjektet bidrar med.

Ut fra mitt arbeid vil jeg mene at FFAV ikke helt har nådd målet for å kunne si at de bidrar med fotball for alle. De funnene jeg har, viser at de fremdeles har mangler i forhold til å gi alle barn muligheten. Utvelgelsen av barn viser klart dette. Skolene prosjektet inngår i er store skoler som gjør det vanskelig å få alle inkludert når de bare støtter noen lag. De jobber stadig for å inkludere flere, men da tror jeg de må danne flere bærekraftige klubber først og deretter jobbe med å danne flere. Det ser ut som FFAV tenker for mye på å danne mange klubber for raskt. Det kom også fram under noen av intervjuene mine, men og på seminar med FFAV staben. Istedenfor å danne bærekraftige klubber som er noe av målet til NFF, danner de heller mange klubber. Det ser veldig bra ut på papiret og på prosjektet utad, men fører også med seg mange utfordringer. Både med tanke på økonomien til klubbene som ikke klarer seg, og

arbeidet med å følge opp klubbene med tanke på FFAV sine målsetninger. Noen i staben syntes også det ble for vanskelig å hjelpe alle når det ble så mange klubber.

Flere trenere klagde også på at de ikke fikk nok utstyr, slik at de ble dårligere enn de andre.

De tenkte bare på at de ikke fikk nok og ikke på andre muligheter.

Intervjuene mine som omhandlet instruktør kursene var stort sett positive. Kursholderne og kursdeltakerne syntes at kursene hadde fungert bra. Det var likevel aspekter med kursene som jeg synes var interessante. En av kursholderne svarte at de ikke alltid følte at tolken fikk formidlet det de skulle, og ville gjerne vite hva kursdeltakerne sa seg imellom. Kursdeltakerne syntes det fungerte bra med tolken. Språket er noe av det viktigste i forhold til å kommunisere og formidle det man vil ha fram. Jeg vil derfor mene at for å få mest mulig ut av kursene må kommunikasjonen være bedre slik at kursholderne kan fange opp hvis det er noe uklart mellom kursdeltakerne. Hvis ikke kan kursdeltakerne lære feil og de vil videre instruere barna feil på fotballtreningene. Tolkene kunne heller ikke noe særlig om fotball, noe jeg ikke synes er bra når man skal formidle fotballkunnskaper. Forskjellig ord og uttrykk i fotball terminologien er viktig for at man skal skjønne hva som foregår. Hvis tolken er godt kjent med fotball ville nok kursdeltakerne lære mer på kursene. Dette var NFF klar over og ville utbedre til senere kurs.

Det var også en norsk kursholder som sa at han ikke hadde så stor fotballkunnskap. Dette er i strid med NFF sine retningslinjer og etter min mening vil ikke instruktørkursene bli like gode som de kunne vært hvis alle kursholderne kunne mye om fotball.

Fotballkunnskapene i FFAV staben var heller ikke gode, noe som kan være en svakhet med prosjektet. Hvordan skal noen som ikke kan noe om fotball og heller ikke veldig interessert i fotball kunne jobbe med utvikling av fotballen? Et eksempel på dette var at de følte de var klare for å innføre et ligasystem i klubbene, men manglet kunnskap om hvordan dette skulle gjøres. Nå skal det sies at de som jobbet der jobbet veldig hardt for at fotballen skulle bli utbedret, så det de ikke kunne om fotball tok de igjen i engasjement.

Jenter i fotballen har ikke vært utbredt i Vietnam. FFAV møtte også utfordringer i forhold til foreldre som ikke ville la jentene sine spille, fordi fotball ikke er for jenter. Her har FFAV vært konsekvente og sagt at ingen klubber får være med uten jentelag. Lagene de sender til Norway cup er også bare jentelag. Her har de klart å påvirke lokalsamfunnet i den grad at foreldrene til jentene som spiller fotball er med. Det viser at de har kommet godt i gang, men de har den samme problemstillingen her som i guttefotballen, med tanke på utvelgelsen av

lag. På instruktørkursene er det også damer med som kan føre til at flere jenter blir involverte siden de ser andre damer som er aktive i fotballen.

FFAV slet også med å få klubbene til å forstå at det var deltakelse som var viktig og ikke å vinne. At klubbene hele tiden ville være de beste ser jeg på som en utfordring i forhold til at de vil få flere til å delta. Hvis klubbene alltid vil vinne så vil de bestandig bruke de beste spillerne.

Vietnam har alltid vært et land som har kjempet mot de større maktene for å overleve og dette kan forklare noe av vinnermentaliteten i samfunnet deres. FFAV burde kanskje prøve å bygge prosjektet mer på lokale vietnamesiske premisser for at flere skal føle et eierskap til FFAV sine målsetninger. Det er viktig å tilpasse kulturelle forskjeller istedenfor å nødvendigvis bruke den norske metoden.

FFAV har utviklet tilbudet for barnefotballen i området de jobber, men det har ikke vært noe mer utvikling utover det. Jeg forventet ikke å se den største utviklingen, til det trenger prosjektet en del år til og utvikle seg på. De har dannet mange klubber, men ikke mange som er bærekraftige. For meg virket det som mange av klubbene ikke ville klare seg, og de ventet at FFAV skulle støtte dem for videre drift. Under noen av skolebesøkene ble vi fortalt at fotballen hadde blitt bedre, men jeg fikk ikke inntrykk av dette var på grunn av instruktørkursene, men heller at de hadde fått penger til å kjøpe mer utstyr og fikse på banene slik at de kunne ha fotballtreninger. Lokalsamfunnet hadde heller ikke blitt særlig påvirket. Noen skoler jobbet for at lokale aktører kunne sponse klubbene, men ellers var det bare familiene til de som spilte som sponset og støttet klubbene litt. Men heller ikke her var det alle som var positive. Skolene måtte av og til god snakke med foreldrene for at de skulle tillate barna å spille. Her kan man også stille spørsmål ved hvorfor man skal bruke fotballen til utvikling. Ved å bruke en idrett som er mer lokalt forankret vil man kanskje få enda større oppslutning i lokalsamfunnet.

Life Skills, som skal være et verktøy i den sosiale utviklingen, fungerer heller ikke optimalt. Siden det bare er de beste barna som får spille er det bare de som lærer om *Life Skills*. Skal de påvirke lokalsamfunnet mer må de få med seg alle og ikke bare de som spiller. Hadde de hatt *Life Skills* utenfor fotballen kunne de ha involvert flere barn i lokalsamfunnet.

Den sosiale utvikling som jeg synes er den viktigste burde bør være noe alle har muligheten til å delta i. Ikke bare for fotballen, men også lokalsamfunnet generelt. Her var det også forskjeller i læringsprosessen, hvor jeg følte at de la veldig stor vekt på hvor negativt det var å

ha HIV/Aids. Barna skjønner kanskje problematikken med å ha det, men noe av formålet til KAO er også at de skal lære seg å leve med det i samfunnet.

Og her syntes jeg de var såpass negative at det kan føre til at folk som lever med HIV/Aids vil bli ekskludert. FFAV sier i dag at *Life Skills* omhandler sosiale problemer i lokalsamfunnet til barna, men når jeg var der fokuserte de mest på HIV/Aids problematikken.

Økonomien til klubbene bar også preg av avhengighet. Noen klubber prøvde å involvere lokale aktører og foreldre for å bli sponset, men de fleste ventet på støtte fra FFAV til utstyr. Dette kan henge sammen med at FFAV ikke har klart å påvirke lokalsamfunnet i og rundt Huè. Dersom de klarer å få klubbene lokalt forankret, vil det være lettere å drive videre selv. Et av målene til NFF er å skape sosial utvikling. På noen skoler sier de at barna har blitt flinkere på skolen og mer oppegående. Men jeg vil allikevel mene at FFAV har et stykke å gå. Jeg vil jo tro at dette vil ta tid å få til, men når det store fokuset er å danne klubber kan det bli vanskelig. FFAV prøver kanskje å involvere så mange som mulig på flere steder først, men slik det er nå virker det litt mot sin hensikt. Fordi nå blir klubbene hele tiden avhengig av hjelp til alt som er relatert til fotball, slik at de ikke får tid til å fokusere på den sosiale utviklingen.

Hvis NFF skal fortsette å drive FFAV og utvikle breddefotballen i Huè og områder rundt mener jeg at de må forbedre seg på noen områder. Instruktørkursene bør bli bedre, med tanke på det fotballfaglige. Bedre kontroll over de som holder kursene, om de har god nok fotball faglig bakgrunn til å holde kurs. Tolkene de bruker må ha god kjennskap til fotballterminologien for at de skal klare å formidle alt som blir sagt. De bør ha større fokus på å danne bærekraftige klubber som klarer seg selv og utvikle bedre kommunikasjon mellom klubbene. Det kan få ringvirkninger med tanke på at klubbene kan lære av hverandre, siden det er de som kjenner utfordringene best. Ved å fokusere mer på færre klubber vil kanskje klubbene også klare å involvere enda flere barn og lokalsamfunnet rundt.

I oppgaven min har jeg også tatt med noe fra en oppgave som omhandlet idrett som virkemiddel for å skape utvikling blant vanskeligstilte kvinner i Zambia. Hovedfokuset her var og se på om idretten er et egnet virkemiddel for å skape utvikling blant vanskeligstilte grupper i land i sør. For at FFAV skal klare å inkludere flere jenter kunne det være spennende å ha en lignende undersøkelse for å finne nye muligheter for utviklingen av jentefotballen. Jeg har også hatt med noe om Norway cup. I mitt forskningsarbeid fikk jeg aldri helt forståelsen av hvor mye det betydde for disse jentene å være med på Norway cup, annet enn

at jentene hadde hatt en fin opplevelse. Det kunne ha vært spennende å ha en undersøkelse som omhandlet ringvirkningene av deltakelse på Norway cup, om det gir noe mer enn en god opplevelse, men også fordi det koster mye å bringe et jentelag fra Vietnam til Norge i to uker. I andre undersøkelser som *"Playing to win or playing for empowerment?"*, en analyse av et namibisk lag som deltar i Norway cup av Hanne Bjertnæs, kommer hun fram til at utviklingsaspektet ved deltakelse ikke hadde noen påvirkning på laget. Hvorfor de da skal sende lag fra Vietnam på turneringen kunne vært interessant å sett på.

Det burde også være en undersøkelse på hvordan samarbeidet med alle de ulike partnerne i Vietnam fungerer, for som jeg nevnte var det en av de jeg intervjuet som sa at dette gjorde det vanskelig å drive prosjektet. Ved samarbeid med flere instanser er det ofte noen som skal ha en del av "kaka". Penger som skal gå til barna kan forsvinne når det hele tiden må gjennom ulike ledd. Ved å ha en undersøkelse på dette kan de da finne ut av hvem de bør samarbeide med. De kan også finne ut av hvem som er den beste myndigheten å overlate prosjektet til når NFF vil trekke seg ut.

Jeg har tidligere nevnt ulike utfordringer FFAV har ved å inkludere lokalsamfunnet. En undersøkelse på hva lokalsamfunnet tenker om FFAV kunne vært nyttig for videre drift. Her kunne de også fått ulike synspunkter på hva de synes bør gjøres for å inkludere flere i lokalsamfunnet.

Etter min mening er FFAV et bra prosjekt med mange positive aspekter. De jobber hele tiden for å utvikle seg, noe de også har gjort siden jeg var der. De har et stort potensial til å gjøre det enda bedre, med tanke på å inkludere flere i prosjektet og utviklingen av samfunnet.

LITTERATURLISTE

Bøker:

- Aschehoug og Gyldendals, Store norske leksikon, kunnskapsforlaget, Hovedredaktør. Petter Henriksen, 4. utgave, Oslo 2005 (7. Hes-Jaf)
- Aschehoug og Gyldendals, Store norske leksikon, kunnskapsforlaget, Hovedredaktør. Petter Henriksen, 4. utgave, Oslo 2005 (14. Sv-Tå)
- Aase. T.H, Fossåskaret. E, Skapte virkeligheter, Om produksjon og tolkning av kvalitative data, 2007, Universitetsforlaget, Oslo
- Coalter, F. A wider social role for sport, who`s keeping the score?, 2007, Routledge, London og New York
- Fossåskaret. E, Fuglestad. O. L, Aase. T. H. 1997, Metodisk feltarbeid, Produksjon og tolkning av kvalitative data, Universitetsforlaget, Oslo
- Garbo, G. Makt og bistand: en ambassadørs møte med norsk bistandspolitikk i Afrika, 1993, Spartacus, Oslo
- Holme. I. M. Solvang. B. K. 1998, *Metodevalg og Metodebruk*, Tano Aschehoug
- Jørgensen. M. J, Phillips. L, Diskursanalyse som teori og metode, 7. opplag 2010, Roskilde Universitetsforlag
- Kjeldstadli. K, Fortida er ikke hva den en gang var, En innføring i historiefaget, 4. opplag 2005, Universitetsforlaget, Oslo
- Maddocks, Steven. Annual rapport, UNICEF, 2003.
- Quadir, Shahid, Third World quarterly, Volume32, number 3, Royal Holloway, Geography Dept University of London Egham, 2011
- Thornquist. E, Vitenskapsfilosofi og vitenskapsteori for helsefag, Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS, 2. opplag 2010
- Tangen. JO, Hvordan er idrett mulig?, Skisse til en idrettssosiologi, Høyskoleforlaget, 2004

Masteroppgaver:

- Bjertnæs, Hanne, Playing to win or playing for empowerment? Master degree programme in peace and conflict transformation, faculty of social science, university of Tromsø, 2007
- Norsk idrett som bistand, i eit historisk perspektiv, Masteroppgave i idrettshistorie, Solveig Straume, 2005
- Roser, Mads, NIF *som bistandsaktør – Utvikling av – eller igjennom idrett?* , Masteroppgave i Idrettsvitenskap, seksjon for kultur og samfunn. Norges Idrettshøgskole, 2011.
- Tollisen, Arvid, En liten ny hvit elefant, Hovedfagsoppgave, Idrett og bistand, Norges Idrettshøgskole, Oslo 2003

Internett:

- http://www.fotball.no/Documents/PDF/2009/NFF/internasjonalt_bistand.pdf
- http://www.fotball.no/Documents/PDF/2011/Internasjonalt/NFF_VIETNAM_LAV-T_vietnam.pdf
- <http://www.fotball.no/nff/Internasjonalt/Visjoner-verdier-og-mal/>
- http://www.norad.no/default.asp?V_ITEM_ID=1169 (hentet ut 20.11.2009)
- <http://www.norad.no/no/resultater/publikasjoner/gjennomganger-fra-organisasjoner/publikasjon?key=117347>
- <http://www.norad.no/no/aktuelt/nyheter/norad-st%C3%B8ttar-idrett-for-utvikling>
- http://www.norad.no/default.asp?V_ITEM_ID=1218 (hentet ut 20.11.2009)
- <http://www.norad.no/no/om-norad/historie/ministre-og-direkt%C3%B8rer>
- http://www.norad.no/default.asp?V_ITEM_ID=3802 (hentet ut 20.11.2009)
- <http://www.nif.no/omnif/Sider/forside.aspx>
- <http://www.fredskorpset.no/Webdokumenter/Fredskorpset/FK-strategy-May-2011.pdf>
- <http://www.fredskorpset.no/om-oss/>
- <http://www.kirkensnodhjelp.no/no/Arbeidet-vart/Hvor-vi-jobber/Asia/Vietnam/>
- http://www.norskfolkehjelp.no/no/om_oss/
- <http://www.fotball.no/nff/Internasjonalt/Internasjonale-prosjekter/Vietnam/2011/NFF-TV-Forlenger-samarbeidet-med-Norsk-Folkehjelp-/>
- <https://www.unicef.no/Om+UNICEF/UNICEF+Norges+ambassad%C3%B8rer>
- <http://www.norwaycup.no/article.php?id=1684>
- <http://www.norwaycup.no/article.php?id=3161>
- <http://www.plan-norge.no/plans-verden/vietnam/landrapport>
- <http://www.nif.no/tema/internasjonalt/utviklingssamarbeid/Sider/kickingaidsout.aspx>
- <http://www.kickingaidsout.net/WhatisKickingAIDSOut/Pages/History.aspx>
- <http://www.fotball.no/nff/Internasjonalt/Instruktorkorpset/Kurs-for-internasjonale-instruktorer/>
- <http://www.nif.no/tema/lover/retningslinjer/Sider/alkohol.aspx>
- <http://www.ffav.com.vn/c114/t114-125/life-skills-component-of-ffav-2008-2011.html>
- http://www.unicef.org/media/media_26096.html

- <http://www.xmag.no/id/187>
- http://www.un.org/sport2005/resources/statements/kofi_annan.pdf
- <http://www.olympic.org/sport-for-all-commission>
- http://assets.sportanddev.org/downloads/10_sport_in_development_a_monitoring_and_evaluation_manual.pdf
- <http://www.idrett.no/omnif/Sider/forside.aspx>
- http://www.bip.no/modules/module_123/templates/publisher_template_detail_1.asp?strParams=4%233%23-1%231%231%231%231%231%231&iCategoryId=460&iInfoId=744&iSelectedMenuItemId=&iExpMenuId=
- http://snl.no/Ho_Chi_Minh
- <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/628349/Vietnam/52719/Sports-and-recreation>
- <http://www.un.org/wcm/content/site/sport/home/sport/sportandmdgs>
- <http://www.iday.org/EN/03ressources/docs/4th%20Pillar.pdf>
- <http://www.olympic.org/olympism-in-action>
- http://www.nif.no/tema/internasjonalt/utviklingssamarbeid/Documents/Internasjonalstrategi_til_netttet.pdf
- <http://www.nif.no/tema/barneidrett/bestemmelserogrettigheter/barnebestemmelser/Sider/default.aspx>
- http://www.idrett.no/tema/barneidrett/bestemmelserogrettigheter/Sider/rettigheter_bestemmelser.aspx

Artikkel, tidsskrift og hefte:

- Hognestad, Hans og Sauvik, Leif B. *Mutuality of patronage? – a review of Norway Cup as an arena for development cooperation*. Høgskolen i Telemark 2011.
- Meier, M. *Gender Equity, Sport and Development*. Working Paper, Swiss Academy for Development, Biel, 2005

Forelesning:

- Forelesning 20.11.08. Hognestad

Rapport:

- Årsrapport, Norsk bistand i fokus, Utenriksdepartementet, 2001

UNICEF, Steven Maddocks, 2003

Intervjuer:

- Intervjuobjekt 1
- Intervjuobjekt 2
- Intervjuobjekt 3
- Intervjuobjekt 4
- Intervjuobjekt 5
- Intervjuobjekt 6
- Intervjuobjekt 7
- Intervjuobjekt 8
- Intervjuobjekt 9
- Intervjuobjekt 10
- Intervjuobjekt 11
- Informant 1
- Informant 2

- Informant 3
- Informant 4
- Informant 5
- Informant 6